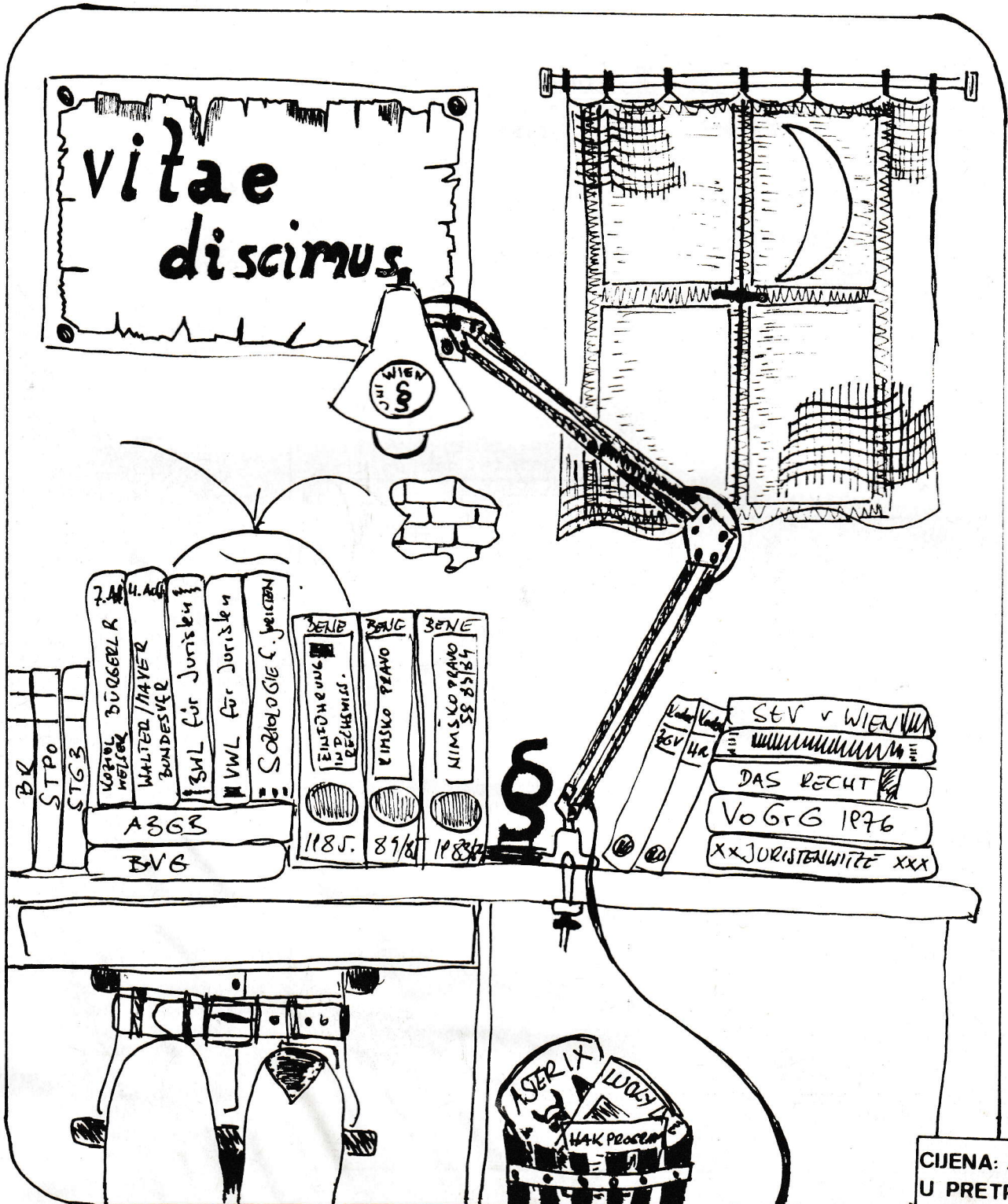

novi glas

magacin hak-a

sadržaj

UVODNIK

2
UVODNIK: Hrvati na rubu pameti? Novi put ili slipa ulica?

14
EGZAKTNA VKANJBA: Informacija ili manipulacija?

HRVATI NA RUBU PAMETI?

3
"FULL-TIME-JOB": Novi tip študenta (vidi i naslovnu stran)

15
ŠKODA JE: Kakove mogućnosti nam se nudjaju na slavistici u Beču

Ako si gledam zadnja zbi=vanja i zadnje događaje na takozvanom "narodnom" polju si moram iskreno i trizno staviti pitanje, da li mi takozvani "na=rodni" političari se ne nahajamo jur na rubu pa=meti?

5
A SAD NAJEDNOČ?: Zač HAK kani u Savjet za nar. grupe

16
BIO SAM U KINI: Ov put ne recenzija o nekom filmu nego putopis

Nas takozvanih "narod= nih" političarov je sve manje, ali naši cilji i naše nakane rastu "reci= prok" padanju aktivistov. Štampari predviđaju pu= no zaposliti jednoga člo= vika, ki bi njim i drugim hrvatskim društvam slagao njeva izdanja. Zvana to= ga se je sada u Beču o= tvorila poslovnica za iz= voz i uvoz knjig za sve one ljude, ki su zaintere= sirani na hrvatskom štivu. Ada, ne neg za Gradišćans= ke Hrvate.

6
KAKO VIDIM SAVJET ZA NAR. GRUPE: Savjet - ne svom silom, ali ako "da" onda samo s HAKom

17
FOTOGRAF: Ča kamera sve vidi, ča mi ne vidimo

7
PROBLEM NARAŠTAJA U HRV. GIBANJU: Mogući uzroci ove pojave

18
NAŠ JEZIČNI DIO: Učite se engleski s NG-om

9
PERSPEKTIVE: Zač se mora razlikovati med "novimi" i "starimi" perspektivami

19
KOMENTARČIĆI

11
GENERALNA SJEDNICA HAK-A: za sve one, ki nisu došli

20
VISTI OD DRUGIH MANJIN

12
INTERVJU: Klaudija Fabianić razgovara se s načelnikom općine Frakanava-Dolnja Pulja Demeterom Kanczom o "Djelat= noj zajednici hrvatskih komunalnih političarov"

21
TOMAC: Završetak

24
KARTOON

25
EPHRAIM KISHON: NALIPI BLIŽNJEGA SVOJEGA

13
CRIKVA: Kako bi Crikva u budućnosti mogla podupi= rati Gradišćanske Hrvate

27
KRIŽALJKA

Uoči ovakovih ciljev se ovo izvan gledano čini kot "big najpr". Ili kako se to meni čini po razmiš= ljanju naše cijele "narod= no-političke" dileme kot jedini mogući put kako da u budućnosti efikasnije i lahkacjenije (u smislu tro= šenja pinez za različna izdanja itd.) djelamo na hasan naše cijele narodne grupe. Jer - tih ionako već nego smišnih subven= cijov je sve manje, ada smo prisiljeni da si sami preskrbimo pineze za naše cilje. Ta put kim smo kre= nuli je sigurno riskantan, ali s druge strani se je ljeta dugo ravnao tr pri= pravljao, tako da bi se uloženi trud morao i is= platiti.

Konkluzija ovoga pre= mišljanja je: dost tu= robno je da su nas stoprv stalnim smanjivanjem sub= vencijov "morali" presiliti da si išćemo vlašći, pro= fesionalniji put.

A za budućnost će va= ljati: pokidob da su štam= pari zakrenuli novim putem,

čedu si i druga društva morati premisliti nove mogućnosti tr šanse ke im se do sada nisu nudjale. Ov korak štamparov neće imati samo u Hrvatskom štamparskom društvu dibo= ke posljedice, nego će i drugim društvam nuditi da njevo dosadašnje djelo^a

vanje preorijentiradu u smislu efikasnijega i bolje koordiniranoga suradnja med pojedini društ= vi. To si misli Vaš

Stanko alias

"FULL-TIME-JOB"

Od zadnje generalne sjed= nice HŠTDA se zna: študi= ranje je nastao "full-ti= me-job". Tako su barem argumentirali študenti, ki su se bili "en-masse" predložili za potpredsjed= nika Hrvatskoga štamparš= koga društva. A i čuda kade drugdir se čuje da študenti već nisu to, ča su koč bili, da samo gle= daju da čim prlje završu študijum, da samo svidog= žbe pobiraju i za drugo nimaju niti lazno niti volju. Prizna se morebit da je dijelom kriva i sadašnja situacija pri djelatni mjesti. Jer kod dost študijskih pravcev se moraš bojati, da su izgledi da češ dostati djelatno mjesto tim če= merniji, čim duglje štu= diras. Ča zaistinu ništ nij ostalo od generacije 68. ljeta? (Za sve odzgo spomenute "stručne idio= te": Mišljeni nisu bi= gunci iz Čehoslovačke nego študenti, ki su se u onom ljetu borili di= jelom za ideale, ki s njevim študijumom skoro ništ nisu imali skupnoga).

... "SIDILI" REFERENTI ZA SRIDNJOŠKOLCE.....

S problemom da je za čuda premalo angažiranih ljudi se bije i HAK. A i ovde se stalno čuje ar= gumenat: Ljudi za drugo već nimaju lazno, samo za svoj študijum se skrbu.

Svenek je najugodnije ako odrivaš krivicu na dru= goga. Meni se ali čini da velik dio krivice leži na HAKu. Morebit najveći "grih" kluba je bio, da je ljeta dugo zanemario sridnjoškolce. Sigurno, u odboru su svenek sidili referenti za sridnjoškol= ce (jedan za Jug, jedan za Sridnje, jedan za Sjever). More se zaistinu reći "si= dili" jer jako čuda dru= goga nisu udjelali. Ne kanim sad generalno dati krivicu tim referentom.

....SRIDNJOŠKOLCEM NUDJATI SERVIS....

Isto tako bi se cio odbor bio morao skrbiti za na= raštaj. Izvršenje odlukov bi bila onda zadaća refe= rentov. Posljedica ove krive "politike" je evi= dentna: naraštaja skoro ništ nij. Kako bi ga i bilo! HAK je poznat samo krez zato da organizira tečaj u Crikvenici i Dan mladine. A informacije o HAKu i onde skoro ništ nij. Budimo realistični: na te= čaj se vozu ljudi zbog morja, na Dan mladine doj= du zbog Bruji i PAXi (ili obrnuto). Ne zbog HAKa. A jasno je da se nijedan ne= će angažirati u kom društ= vu, ko uopće ne pozna.

Nekoliko puti se je predložilo, upeljati opet "Dan sridnjoškolcev". To bi bila mogućnost, kade se moru sridnjoškolci direkt= no upoznati s klubom. To

se je odbilo: na zadnji takovi "dani" je bilo sve= nek samo dvih-trih škola= rov. A ja mislim da bi to bilo dost. Jer ako samo jednoga od njih moreš pri= dobiti da se angažira u HAKu je to za jedan već nego na primjer ljetos.

Referat za sridnjoškol= ce bi morao dostati novi sadržaj. Znači ne samo topliti stolce na odborni sjednica, nego zaistinu pokusiti kontaktirati sri= dnjoškolce. Ki način je najbolji i ki način odgo= vara najjače mogućnosti HAKa mora odbor odlučiti. Predstaviti bi si mogao da to do neke mjere nasta= ne funkcija, ka sridnjo= školcem nudja i neki ser= vis. Na primjer se je jur ljetos nudila prilika, da pomoru hakovci novim štu= dentom pri imatrikuliranju i inskribiranju. Samo: ki dosle od kluba ništ nij čuo, neće najednoč dojt i da mu ki pomore. Onda će se naredno radje postaviti u red pri informaciji ŐH-a. U servis za sridnjoškolce bi se sigurno mogao uklju= čiti i Novi Glas. Kot primjeri: članki ki se bavu sa situacijom srid= njoškolcev (osebito hr= vatskih), različna nati= canja, ganjke itd.

... "U KLUBU VEĆ NIJ DRUŠTVA"...

Osvidočen sam da leži i na samom HAKu da sa= dašnji položaj nij jako dobar. Uopće stariji ha= kovci su ustanovili da u klubu već nij toga druš= tva kot prlje. Oni su još dohadjali u klub da se za= bavlja, da vidu prija= teljé. To se je radikal= no preminjilo: danas doj= du ljudi u HAK kad je ovo ili ono predavanje zani= ma. U principu bi bilo svejedno je li to preda= vanje organizira HAK, HGKD ili ko drugo hrvatsko društvo ili društvo fiči= gogerl igračev. I opet išće HAK krivicu kod lju= di: oni već nisu intere= sirani na društvu, nego na ovom ili onom predava= nju. Nećemo se sami pre= variti: izgleda tako da klub nij biš u stanju op=

stati kot "društvo" (u smislu zabavljanja) uz konkurenciju razliĉnih drugih zabavnih priredbov. HAKu se nij ugodalo prilagoditi svoj zabavni program na novu situaciju. Dijelom je istina da je prlje - oh lipi stari ĉasi !? - bilo laglje. Nij joŝ bilo toliko mogućnosti kamo poĉti, a zvana toga je bio velik broj hakovcev koncentriran u Korotanu, tako da su se skoro svaki dan vidili. To dan danas jur dugo već nij tako, a poĉetkom sredine 70tih ljet se je klub i preorijentirao u svojem djelovanju. Politiĉko

...POLITIĀKO DJELO
SVE VAŤNIJE.....

djelo je nastalo sve vaŝnije, zabava i društvo se je sve već zanemarilo. Nij se na to mislilo da je fakat da se u bilo-kom druŝtvu dobro ĉutiŝ morebit najveća motivacija da se i angaŝiraŝ. Tako u HAKu biŝi sve "automatizirano". Jedan dio odbornikov vidiŝ uopće samo na odborni sjednica, drugi si joŝ i ne odlazni doĉti na priredbe svaki ĉetvrtak. Onde si spunu svoju duŝnost i opet idu. Ako dojdeŝ na "obiĉne" dane u klub strefit ĉeŝ svenek samo iste dva-tri ljude onde. A zbog tih ne mariŝ poĉti u HAK, jer te ĉeŝ viditi i na skoro svakoj hrvatskoj priredbi -

vidi se da je joŝ nekoliko idealistov i u HAKu. Već puti zaistinu nisam siguran, jeli nisu hrvatski ŝtudenti - a međ njimi u prvom redu hakovci - najveć ŝtreberi. Pol dana na uni-ju, pol dana uĉiti.

Ja sad sigurno u već-ĉem nisam bio "fair" i nisam kanio nijednoga odbornika liĉno napasti. Ali prepostavljam da svakomu, ki je preuzeo funkciju u klubu, na HAKu i ĉa leŝi. A onda bi si morao i misli naĉinjati o sadaŝnjoj situaciji HAKa. Osvidoeen sam da nij ni u drugi druŝtvi situacija za toliko bolja - to ali nij nikakovo opravdanje. Istina je i da se ipak dost djela, ali mislim da bi bilo za ĉuđa već moguće - prez da bi se zanemario uza to ŝtudijum.

Marko

SU ZAISTINU SVI GRADIŝĆANSKI HRVATI NEPISMENI NA SVOJEM JEZIKU?

Dost puti mi se stane da na primjer u toku kakovoga razgovora ili kakove diskusije ki veli: "O tomu bi se moralo ĉa napisati!" Ako odgovorim: "Pak napiŝi ĉa!", onda dostanem stereotipni odgovor: "Ja neznam po hrvatsku pisati! Zaistinu ne!" Nij to tuŝno, ako mora ki priznati, da na svojem materinskom jeziku ne zna pisati? S jedne strani se borimo za naŝa prava, naŝ ŝu kulturu i za opstanak naŝega jezika, s druge strani ali nismo sposobni, da stavimo "ta naŝ dragocjeni jezik na papir. Svaki jezik, svaka kultura ŝivi i propada sa svojom literaturom (= pisana riĉ). ĉa onda znaĉi nepismenost pripadnikov naŝega jezika? Odgovor je jasan: propast. ĉa nam hasni angaŝman s jedne strani, ako je naŝa kultura ionako odsudjena na smrt? Ja si ne morem predstaviti, da angaŝiran ĉlovik more biti osvidoeen od svoje djelatnosti, ako mu u njegovoj strategiji fali tako vaŝan faktor kot je to pisana riĉ! Osebjno pretraŝio me je ta fenomen kod naŝ ŝih akademiĉarov. Ki ĉe znati pisati, ako ne oni? Ki zna na nimŝkom jeziku napisati pismo ili referat, ta mi ne more reći, da ga na hrvatskom nezna! Morebit da je već-ki nesiguran, ako na polju hrvatskoga pravopisa, gramatike ili stilistike ima problemov (ki tih nima?). Ali da je analfabet, to mi ne more nijedan povidati. Neka se svaki ki se, kot se to meni ĉini, iz same lijenosti izgovara spomene, kako je napisao svoj prvi sastavak ili prvo pismo. Samo vjeŝbanjem nastane ĉlovik perfektnim, to je stara poslovice. Razumljivo da ĉe prvi ĉlanak tri- bati nekoliko korekturov, ali svaki urednik ĉe rado ispraviti te pogriŝke. Neka si svaki Hrvat, a joŝ jaĉe svaki akademiĉar dobro premisli ĉa to znaĉi, biti analfabet na svojem materinskom jeziku. Ada sjeđimo se k stolu i vjeŝbajmo se u pisanju na hrvatskom jeziku! **XXX**

KADE DOZNAJU NAŝI PREDSDJEDNIKI. ĀA U
NJEVI DRUŝTVI NIJ U UREDBIŝ ...

A SAD NAJEDNOČ?

ZA POTRIBOVANJE HAK-A, KI KANI ISTO
BITI ZASTUPAN U SAVJETU ZA NARODNE
GRUPE, SE NIJ NAŠLO ČUDA RAZUMIVANJA

Jur za lanjsko ljeto je najjavio savezni kancelar Sinowatz konstituiranje "Savjeta" za Gradišćanske Hrvate. On čas je bio malo u stiski, tribao je prvi uspjeh svoga vlada= nja. Njegova prognoza je bila malo na nagli - do današnjega dana Savjet za narodne grupe za Hrvate ne postoji. Morem si predstaviti da je saveznomu kancelaru sigurno jur žao da se nij malo jače paščio. Jer u međuvrimenu se je osnovala "Djelatna zajednica hrvatskih komunalnih političarov" - črni pendant črljenomu Prezidijumu - ki će prlje ili kašnje sigurno isto potribovati nekoliko mjest u Savjetu. A legitimacija je kod svih dvih društav sumljiva: ⚡ SP odnosno ⚡ VP.

Prošlo ljeto je HAK odlučio isto potribovati svoje zastupnike u Savjetu za narodne grupe. Sigurno ne zbog toga, kad se je najednoč mislilo da je ov gremijum jedini spas nas Hrvatov (tih "spasov" imamo jur dost!) Ali postoji pogibeo da će nastati Savjet "deus

SAVJET - "DEUS
EX MACHINA"?

ex machina", znači da će u političkom i financijel= nom pogledu bižati sve samo prik Savjeta. Sva= komu, ki je barem malo realističan je jasno da HAK ne more biti mjero= davan, ali na svaki način more ispuniti funkciju kontrole. Zvana toga je potribno da ki zastupa mladine u Savjetu. Jer to drugačije nijedno društvo ko je sigurno za=

stupano, ne djela. A HAK je toga mišljenja da ima kot organizacija hrvatske narodne grupe i pravo na barem dvoja-troja mjesta kot izgleda je ali HAK jedini toga mišljenja.

Nijedan hakovac nij tim računao da će Prezidijum od veselja skakati kad dočuje za potribovanje HAKa. Tako je i Robak - po lipu hrvatsku - izjavio: "Won ma da Sinowatz nix wegnimmt, gib i nix her." Prezidijum nas uopće ne akceptira: prvič nas nisu črljeni birači odibrali, a drugič je sjedišće HAKa u Beču. Tim fali svaka legitimacija.

HAK-ZASTUPNIK MLADINE

Isto tako HKD negira pravo HAKa na mjesta u Savjetu. Samo je argumentacija različna: "8 ljet nisu kanili nutru, su Savjet bojkotirali i torpedirali, a sad najednoč?" Znači, HAK nij ma pravo da svoje mišljenje minja, da se pri= lagodi uvjetom. Smo znam da s odbijanjem Savjeta jur bili naše pravo na vlašće mišljenje "konzumirali"? Zvana toga je HKD osvidočen da zastupa i mladinu. Samo činjenica da je najmla= dji imenovani zastupnik HKDa bio odbornik HAKa (skoro svaki od tih ljudi, ke je HKD preložio je "hakovac") ne načinja iz njega zastupnika za mladinu. Zvana toga je

DJELATNA ZAJEDNICA -
ŠOK ZA HKD?

bilo i osnivanje "Djelatne zajednice" šok za HKD, ki se mora sada bojati da će na to novo društvo ko= ga-toga zastupnika zgubiti. (Iako sam ja toga mišljenja da bi bilo naj= bolje da si dilu tih 12 mjest za političare stran= ke, inkludirano "Prezidijum" i "Djelatna zajednica", a drugih 12 mjest različna hrvatska društva i Crikva. Drugačije čedu siditi u Savjetu skoro isključivo političari - a onda neće na nijedan način ča van dojt). Jer kot i "Djelatna zajednica" broji HKD isključivo kot "črno" društvo - ča do velike mjere odgovara i realitetu (na žalost).

Kakav je stav drugih društav? HGKD će biti samo krez "good-will"-akciju HKDa zastupano u Savjetu, naime je predsjednik Metro Karall na listi predlogov HKDa. Znači od te strani ne moremo očekivati velike pripomoći, iako je HGKD sigurno od dosada spomenutih društav najjače zato da bude i HAK zastupan.

Komitet za prava Gradišćanskih Hrvatov isto kot i HAK nima zasigurano mjesto. A kot izgleda, ima Komitet još manje izgledov na mjesto - a to ne zbog toga kad je manje legitimirano na zastupanje Gradišćanskih Hrvatov, nego iz političkih uzrokov: u "pravnoj" državi Austriji nij dobro, ako pokušiš svoje pravo na "pravni" način dostignuti. Odgovorna mjesta te vrije= da gledaju za "agent provocateur"-a i buntovnika. Već prijatelj je češ si zadobiti, ako igraš najsrčiću manjinu u Europi, odnosno kad se jako važnim pitanjam ne izraziš jako jasno - ta način praktičira HKD dost uspješno.

KZPGH - ZA POSRANO
DJELO DOST DOBRO

A Komitet će se sigurno i zato jako teško, kad je nijedno drugo hrvatsko društvo otvoreno ne podupira. I to je tipično za nas: drugim damo po=

srano djelo udjelati, a ako imaju uspjeha, se moremo ionako još svenek priključiti. A ako he: mi ništ nišmo zakrivili.

Ako realistično gledamo sadašnju situaciju moramo ustanoviti da je jako nevjerojatno da će ili Prezidijum ili HKD odstupiti HAKu ko mjesto u Savjetu za narodne grupe. Postoji ali još mogućnost da je dostanemo direktno od Saveznoga Kancelarstva. To odvisi ali od kipa, ko ima kancelarstvo od HAKa. A u hipcu se onde misli da je HAK isto "črno" društvo. Vjerujem da će du

se sad već komu "črnomu" vlasi nastavljati - i hakovcem su se. HAK se gleda kot političko, ali na svaki način nadstranačko društvo. To se nažalost još nij dočulo u Saveznom kancelarstvu. A pita se, kako to dokazati.

Očividno je HAK u dilemi. S jedne strani mora razložiti, zač po dugi ljetu odbijanja kani najednoč u Savjet za narodne grupe, a s druge strani mu se ne vjeruje da je nadstranački. Dobro, još se uopće ne zna, kada će se konstituirati Savjet, ali mislim dugo lazno HAK već nima da na

stane aktivan. Jer ne moremo tim računati da i odgovorni čekaju na "dobar" datum kot to djelaju Hrvatske novine (Onde barem glavni urednik favorizira 16. maja - nejasno nam je zač katoličanski svetak, a ne 15.5. kot obljetnicu potpisanja Državnoga ugovora - i 26. oktobra kot "vjerojatne datume"). A ako HAK ne bude zastupan, more rat će si premisliti pravne korake.

Marko

KAKO VIDIM "SAVJET" ZA NARODNE GRUPE

Zač kani HAK sad najednoč biti isto u Savjetu?

Po mojem mišljenju će du sva hrvatska društva zgubiti pravo na javno djelovanje u manjinskoj politici, kad Savjet bude institucionaliziran: političari će du reći: "Ča HAK (ili HKD ili HGKB ili svako drugo društvo) kani? Sada ionako imate vaš Savjet, u tom morete reći, ča si željite i ča kanite!"

Samo Savjet kot takov će biti mjerodavan na području manjinske politike. Ja dvojim, da će se u Savjetu sve najbolje riješiti za Hrvate, jer stranke i prezidijum su dost dobro zastupane. Od prezidijuma svi znamo, da gospodin Robak neće biti svenek pripravan akceptirati predloge, ki su hrvatstvu na hasan. A i kod strankov nij' potpuno sigurno, da će du one u svakom slučaju upoznati ča je najbolje za opstanak našega jezika i naše kulture. Zvana toga je

SAMO SAVJETODAVNI
GREMIJ

Savjet za Narodne Grupe, kot jur samo ime veli, samo savjetodavni gremij. Vlada na odluke savjeta nije nikako vezana, a u koj mjeri će se vlada tih savjetov držati, uopće ako ne budu bazirale na jednoglasni odluka, to je jako veliko pitanje. Rezime ove činjenice: Savjet morebit neće imati toliko uticaja na manjinsku politiku kot si mi svi od njega očekujemo i željimo. Za ništ manje će se ali reći: Za to i to pitanje je Savjet nadležan!" Tako će se naredno sva djelatnost naših društav ograničiti na kulturni sektor (onda bi na primjer i ime Hrvatsko Kulturno Društvo odgovaralo istini).

Premda je HAK i na kulturnom sektoru dost aktivan ipak ne kani i more reducirati sve svoje djelovanje na to polje. To bi značilo da bi se velik dio hrvatske mladine izolirao od manjinske politike. Da more ali potpredsjednik jednoga društva, u kom je on sam jedini, ki je mladji od 30 ljet, zastupati hrvatsku mladinu, to isto ne morem akceptirati.

Iz svega ovoga rezultira da HAK mora biti zastupan u Savjetu i ako ga je, neki velu "još pred kratkim" sabotirao. To znači: Savjet - ne svom silom, ali ako "da" onda samo s HAKom.

Jandre

* važno*

ne pozabiti:

početo od oktobra

priredjuje HAK opet

svaki četrtak pro-

gram za sve interesi-

rane!

Dojdi i Ti!

SCHWINDGASSE 14/10

1040 Beč

PROBLEM NARAŠTAJA U HRVATSKOM GIBANJU

Kod ljetošnje generalne sjednice HAKa se je predsjednik P. Tyran tužio, da nij mladih ljudi, ki bi se angažirali za opstanak hrvatskoga jezika i hrvatske kulture. Ta činjenica nastane očividna, kad si pogledamo naša hrvatska društva: HKD - ovo društvo najjače trpi pod manjkanjem mladih aktivistov i to jur ljeta dugo. Uzroki ležu kod ovoga društva znamda i u tom, da je vrlo autoritarno organizirano. Već puti imam još i ta utisak da je po sistemu slično nekoj monarhiji.

Kod HGKDa u Beču, ko ima dvi relativno samostalne sekcije se kaže isti problem, samo uzroci su po mojem mišljenju u glavnom drugi. Broj Hrvatov u Beču je niži neg u Gradišću. S tim je broj potencijelnih aktivistov manji. Izvan toga je i

asimilacija veća, odnosno bila veća, jer sada se jur dost uspješno suprot tomu djela. Ali pred 20-timi ljeti se HGKD još nije tako intenzivno suprotstavljalo asimilaciji zato je i relativno malo 15 do 25-ljetnih, ki bi vršili neke funkcije u bečanskom društvu.

U HAKu imamo još najveć mladih funkcionarov, ali i oni su do neke mjere jur "stari zeci". Naraštaj je ali i kod nas jako slab. To se kaže i kod različnih priredbov, kade človik strefi svenek iste ljude, je li su to predavanja u HAKu ili druge, za Hrvate zanimljive priredbe: svenek i svagdir isti obrazi. Isto tako i u odboru, u koga ljetos našalost nismo nijednoga "početnika" nutar dostali. Zato imamo još nekoliko "vakantnih" funkcijov (na pr. referat za

sridnjoškolce i drugi).

Čega se početniki-študenti kod nas tako boju, to mi samomu nij' čisto jasno.

Se boju, kad nijednoga

STRAH PRED HAK-OM

ne poznaju, onda je to krivica referenta za sridnjoškolce, ki u prošlom ljetu svoj cilj nij' potpuno dostignuo (lena para! Ki je to friško bio?) Ali da malo ispravim, ča je referent za sridnjoškolce zakrivio: sve one, ki nijednoga ne poznaju u HAKu i se zato boju, najsrdačnije pozivam, da dojdu i upoznaju HAK i hakovce. Mi još nijednoga nismo požerali! (Znam, to je staro - ali ipak istina) Sve priredbe HAKa su, isto kotno najpoznatija priredba HAKa "Dan Mladine" otvorene za sve interesirane, ne samo za akademičare, študente i maturante nego i za školare, djelače i za sve druge interesirane.

ČE DU OVAKO IZGLEDATI SJEDNICE ZA 30 LJET?

Za interesirane: drugi problem je, da se ne svaki zanima za sve, to je jasno. Zato si je HAK najprzeo, da će napraviti već priredbov zabavnoga karaktera, da dobene i one ljude ki nisu tako interesirani na znanstveni tema, kulturi, manjinski pitanji i drugi problemi. Da se ov cilj ostvari, to je zadaća referenta za kulturu, ki je odgovoran za program početvrtki, ali i ostali odbor se mora trsiti, da se ov problem riješi. Atraktivniji program, to je zadaća cijeloga HAKa. Ja pozivam i sve štitelje, da nam malo pomoru i prosim ovim putem za predloge u ta smjer. Drugi uzrok bi mogla biti činjenica, da je študiranje nastalo "full-time job". Neki stari hakovac mi je rekao: "Mi smo httiliprlje dane dugo skupa djelati a i noć i dugo skupa lumpati."

... "NOĆI DUGO SKUPA LUMPATI"

Danas je broj onih, ki cijele dane i noći skupa prebavu jako mali. A zato i društvo kot takovo nije tako usko spojeno. Skupnim djelom a za ništ manje i lumpanjem se po boljša društvena klima i ljudi bolje upoznaju jedan drugoga. Ovo ali sada nij' bio apel na skupno lumpanje, nego na skupno djelo - lumpanje dojde ionako samo.

Drugi uzroki su se čuli na generalnoj sjednici: kot jedan mogući uzrok se

je navodio čemerni "image" HAKa. Ja ne znam kod koga ima HAK ta "image" i zač ga ima. Ako ima ki kritike na adresu HAKa, onda van s njom! Mi ćemo prihvatiti i anonimnu kritiku.

Nadalje je moguće, da se već komu linija HAKa ne dopada i da zato jedan dio morebit interesiranih ljudi izostane. Liniju HAKa određuje odbor. Svaki važni korak na van se diskutira na odbornoj sjednici, na koj se predlogi odbornikov i drugih članov diskutiraju, a potom se ili odobru ili odbiju. Opet moram ponoviti: mi smo otvoreni i zahvalni za svaki dobri predlog. Tako ima svaki mogućnost da utica na nastupanje, na djelovanje i na liniju HAKa.

Da zastupniki drugih društav ne budu mislili, da sam na nje pozabio, ne, ali društva kot KUGA ili HNVŠ su još pre mlada, da bi se u vezi s njimi dalo govoriti o problemu naraštaja. Ta problem će se kod ovih društav pojaviti naredno za 5 do 10 ljet.

Kod KzPGH je problem opet drugi: ova institucija egzistira i djela pomoću inicijative i energije samo nekoliko ljudi, uprav zbog toga je djelovanje KOMITETA još već hvale vridno. Ovo društvo i nima toliko funkcijov, ke triba svako ljetu na novo zapuniti. Iz tih uzrokov za KzPGH problem naraštaja nije tako akutan kot kod većih društav.

Još samo nekoliko riči toj organizaciji ku nijedan svistan Hrvat ne broji k hrvatskim društvam, ka ali sama sebe naziva jedinim legitimiranim zastupnikom Gradišćanskih Hrvatov: Prezidijum. Meni se čini, da Robak zgublja tlo pod nogami, jer načelniki i vice-načelniki mladje generacije nisu tako poslušni svojemu predsjedniku kot je to Robakova generacija. I to je naraštaj, ki ima morebit malo širji vidokrug.

...MLADJA GENERACIJA
IMA ŠIRJI VIDOKRUG..

krug neg Robak sam, a to bi moglo u budućnosti znamda olakšati naš stav i našu borbu protiv asimilantom.

S timi sada opisanimi problemi nisu konfrontirana samo naša hrvatska društva nego skoro sve organizacije, ke se zalažu za neke ideale, za ke more človik djelati i se boriti. Najveći dio mladine je zgubio volju boriti se za idealne cilje - svaki bi samo konzumirao. Jasno mi je da tribamo i ljude ki se toga koristu ča im drugi nudjaju. Naša društva ne djelaju za sebe, nego za bazu. Ako ali baze nij' za ku se isplaća djelati, onda je i djelo samo zgubilo svoj smisao. Ali, kad bi imali već aktivistov, bi se dalo za čuda intenzivnije u na čuda širjem području djelati.

Jandre

KADE DOZNAJU ŠTUDENTI KAKO SE ZA NJE

STOJI ? ...

PERSPEKTIVE

PRI GENERALNOJ SJEDNICI HRVATSKOGA ŠTAMPARSKOGA DRUŠTVA SE JE ODLUČILO POJTI NOVIM, PROFESIONALNIJIM PUTEM PRI IZDAVAČKOM DJELU

Uglavnom se ova sjednica tematski moré razdiliti na dva velike dijele:

- * "nove perspektive" - ne samo za "štampe" je donesla diskusija o stroju za slaganje, koga je HŠTD u medjuvrimenu nabavio.
- * "stare perspektive" drapale su se u diskusiji o sadašnjem sadržaju Hrvatskih novin.

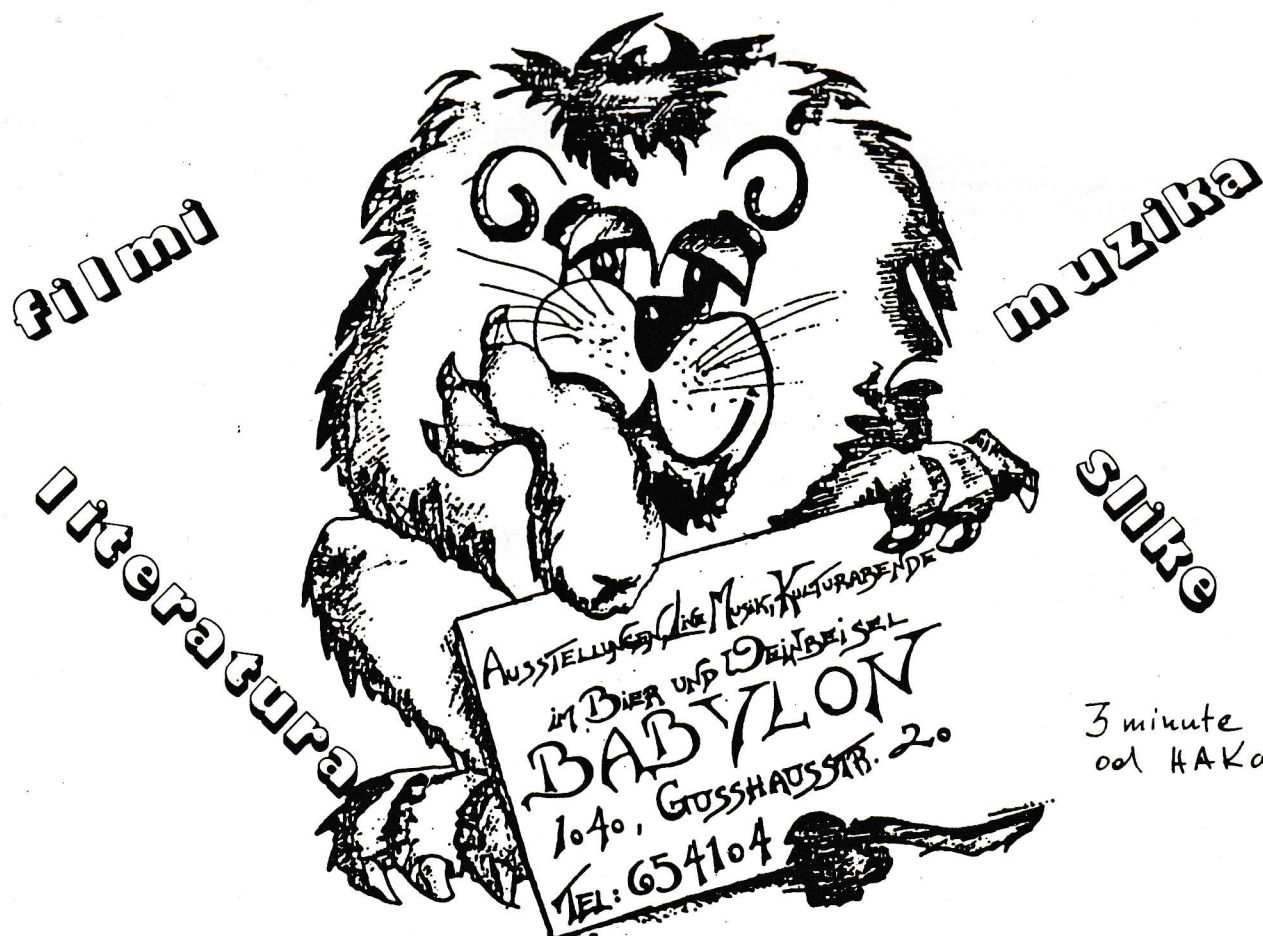
Jur pred sjednicom se je u informirani krúgi govorilo za stroj za fotoslaganje, pri sjednici 14. septembra u Pajngрту se je prvi put prezentirao plan "javnosti", znači prilično 30 ljudi ki su došli u krčmu Palatin. Glavni uzrok, zač je peljačtvo HŠTDA počelo premišljavati o vlašćem stroju, su stroški Hrvatskih novin. Ali uza to da

bi se stroški znatno smanjili, imao bi ovakov stroj i nekoliko drugih prednosti: HŠTD naime namjerava proširiti svoje djelovanje. Misli se na pokretanje dičinje biblio-

POSLOVNICA U BEČU
FOTO-SLOG ZA HŠTD

teke, biblioteku za mladinu i slavističku biblioteku. Zvana toga bi bile moguće i reprodukcije knjig, ke se već dugo nigdir ne moru dostati. Postoji i projekt da se uvozu knjige iz Jugoslavije i da se osnuje uređ za

KULTURA U BABYLON-U

3 minute
od HAKa!

knjige u Beču (ča se je isto jur ugodalo). Pozitivan stav projektom izrazilo je do sada savezno kancelarstvo u Beču, a i odgovorni u Zagrebu. Planisu na svaki način jako veliki i opširni. Ne smise ali zabiti i na riziko ki je s takovimi ambicioznimi projekti povezan. Za stroj se triba človik, ki se na njem puti - a samo jedan je malo. Dosle se je za to sve skrbila tiskara, sad će to biti djelo HŠTDa. Ipak mislim da je jedina alternativa da se ide progresivnijim putem nego dosle. Mora se pokušiti koč-toč i ča novoga, jer ako si pogledamo djelovanje naših društav moramo ustanoviti da je uglavnom konzervativno i da se sve stalno ponavlja. Zač nebi moglo biti ovo početak hrvatske tiskare u Gradišću?

Malo sramotna je zato bila onda diskusija ka je slijedila: Išlo je - isto jur snig iz lanjskoga ljeta - za lična napadanja u Hrvatski novina. Aktualni uzrok ov put bilo je štitejsko pismo Štefana Novaka, u kom je dodilio direktoru Narodne visoke škole Gradišćanskih Hrvatov dr-u Herbertu Gassneru "zlatnu kadionicu". Mora se ali reći da se nij' govorilo samo za ov jedan slučaj, nego za kritiku, ili, kako se je to jače dramatično izrazilo, za "lična napadanja" uopće.

"LIČNA" NAPADANJA

Angažirani Gradišćanski Hrvati još očividno nisu zreli za kritiku - jednočedu se ali morati na nju naučiti. Svenek se veli da je kritika u principu potribna, da se ali neka ne "napadje lično". To je sada sve skupa tehnički problem. Jer kako se more onda "ki" ili "ča" kritizirati. Kad se piše ča negativnoga o jednom društvu se veljek čuti predsjednik ili barem odbor toga istoga napadjen, ako

se kritizira ča na bilo koj priredbi, je organizator srdit itd. Logična konkluzija toga bi bila, da je samo dopušćano kritizirati Reagana i Gorbačova u HN. To ali ništ ne hasni, jer ti dva si naš tajednik naredno ne štui! A kako se "apstraktno" kritizira se nij reklo.

Naši narodni funkcionari još nisu svi upametzeli, da su časi kađe im je narod za sve božao, mimo. Ne živu već u staklenoj kupoli ka je pred svim i svakim brani. Fali to, ča političari zovu "blizina k narodu". Tuži se da nij dost aktivistov a ne premisli se da i kritika more doprinesti boljemu i efektivnijemu djelovanju. A ako je kritika jako oštra, odnosno polemična i ne dojde samo od jedne pršone, si ta funkcionar ili to društvo mora premisliti, je li je način djelovanja pravi. Namjerno pišem "način djelovanja", jer djelovanje samo je na svaki način pozitivno.

.."NEKA SAM ČA DJELA"..

Dosle su si oni, ki su se čutili tako strašno napadjeni, jako lahko načinjili. Jedini odgovor je bio: "Neka (kritičar) sam ča djela, neka dojde i pokaže da zna bolje". Ta argumenat izgleda jako očividan, ako se ali malo premisli, ko nij. Svaki odbornik ima tomu, ki nij uvežen u društvo prednost, da pozna organizaciju i način djelovanja. A to je na svaki način preduvjet za peljanje bilo koga društva, sigurno ali ne preduvjet za kritiku na pojedini akcija. Tako bi bilo predsjedniku HKDa sigurno nemoguće, preuzeti od jednoga dana na drugoga peljačstvo HAKa i djelati efektivno a obratno bi naš predsjednik imao iste poteškoće s HKDom.

Zvana toga jednostavno nij dobro, da bi morao svaki, ki kritizira zbog toga veljek i aktivno djelati. Ako nisi tako jako integriran u društvo, onda sigurno vidiš čuda ča triznije i realnije. Ovo sve ali ne valja za najveći dio odbornikov naših društav, ar po svem se gleda preveć na vlašću pršonu, a ne toliko na dobro društva odnosno Hrvatov.

Pominati se more i o načinu kritiziranja: ovde postoji već mišljenj. Jedni odbijaju polemiku kategorično, drugi ju opet gledaju kot početak

PREVEĆ POLEMIKE?

triznije diskusije (vidi i NG 3/85: "Se u NGu preveć polemizira?"). Najvažnije je sigurno, da se kritikom ča dostigne, a to se je, iako ne to, ča je morebit bilo nakanjeno. Ako se sada ki čuti nepravilno napadjen u HN, onda more od sebe razumljivo na to i odgovoriti. To je naglasio i glavni urednik P. Tyran. Simptomatičan je bio odgovor zem. savj. Ivice Karalla: "Onda nebi već drugomu djelu dospio!" Kritiziralo se je još i drugo na sadržaju HN, a to u prvom redu od Ivice Karalla. On očividno nij bio samo kot Hrvat i prijatelj HŠTDa na generalnoj sjednici, nego je imao i partiskopolitičke intencije. Tako nij zadovoljan s tim, da se u poslidnjem času piše i o Prezidijumu u HN. "Kad Prandlerica jednu hrvatsku rič spusti, je veljek na prvoj strani!", a on tako dobro kot nigdar. Isto mu se nij vidilo, da se je borištofski list "Kod nas" predstavio u dvi stupci. Ovomu je samo za reći, da HN hvala Bogu već nisu skoro isključivo glasilo narodne stranke. Mimo su vrimena, kađe je samo "črni" bio dobar Hrvat.

Marko

GENERALNA SJEDNICA H A K - A

Ov članak ste jur mogli štati u HN. Zaone, ki ga morebit još nisu štali smo ga ali ipak još jednoč i u NGu otiskali.

Četvrtak, 24. oktobra održao je HAK svoju generalnu sjednicu u pivnici, Schwindg. 14 u Beču. Predsjednik Peter Tyran je mogao pozdraviti 50 interesiranih članovi HAKa, med njimi i zastupnike HGKDa, HKDa, KzPGH, KUGE i ORFa. I KSŠD (Klub Slovenskih študentov na Dunaju) je poslao jednoga zastupnika na našu sjednicu.

Po pozdravu je predsjednik u svojem izvještaju nabrojio akcije i aktivitetete HAKa u

HAK-AKCIJE

prošlom društvenom ljetu. Napomenuo je različne pohode iz inozemstva (Epicentar Split, Stijene, Grupa 64, ministar za vajsne posle Dizdarević, Mirjana Domini, Društvo za Suradnju s Grad. Hrvati itd.) isto tako i priredbe, kod kih je HAK sudjelivao (Susret Susjednih Zemalj u Rovinju, demonstracija u Beču skupa s Sloveneci pred uredom saveznoga kancelara, Dan Žen u Beču, seminar Mladine Europskih Narodnih Grup u Ladin-u, Svetačna Akademija u Hofburg-u, razgovori o čuvarnicu kod I. Karalla itd.). Nadalje se je bavio s priredbami, ke je HAK organizirao sam (različna predavanja u HAKu, večer za seniore u Novom Selu, podijum. diskusija u PAEDAKu u Željenu, znanstveni simpozion u Šuševu itd.). U toku izvještaja je predsjednik kritizirao čemernu suradnju s drugim društvima a isto tako i suradnju od strani hakovcev. Izvještaju predsjednika je slijedio izvještaj blagajnice, polag

nje riči financijska situacija HAKa izgleda ada ovako:

dohotki : 278.307,-š
vandavanja : 242.601,-š
ostaje : 35.706,-š

Po ovom izvještaju su nam potvrdili dva kontrolori, da su svi broji istiniti i da je blagajna u uredbi.

Predsjednik KzPGH se je javio s pitanjem, da li je predsjednik HAKa i zaistinu neodvisan

ODVISAN PREDSJEDNIK ?

od svih drugih društava, iako je zaposlen kot urednik HN i tako usko vezan uz HŠTD i po mišljenju H. Rešetarića uz HKD.P. Tyran mu je odgovorio, da se uopće ne čuti vezan na bilo ko društvo i da će si i nadalje čuvati svoju slobodu i neodvisnost kot predsjednik HAKa. Po ovoj kratkoj diskusiji se jednoglasno rasteretio stari odbor, premda predsjednik sam nij bio potpuno zadovoljan s djelatnošću odbora. Interimistično predsjedništvo je preuzeo predsjednik HGKDa D. Karall. On je rekao, da je kot predsjednik HGKDa zadovoljan s djelom HAKa, samo suradnja bi se mogla još malo poboljšati. On je potpuno zadovoljan od hakovcev već angažmana za Hrvate u Beču, polag njega je HAK zadužen podupirati HGKDa, ar gradišćanska društva je ionako dostupiti ignoriraju. Slijedeća točka je bilo glasovanje za nove funkcije u odboru. Za prvu funkciju, za predsjednika su bili predloženi tri ljudi, ali samo stari predsjednik P. Tyran je

ov posao. Pri glasovanju se je odabrao P. Tyran za novoga predsjednika s jednim glasom protiv i s jednim održavanjem. Potom je stari i novi predsjednik prezentirao svoje predloge za novi odbor, ki su se od generalne sjednice jedan za drugim jednoglasno odobrili. Novi odbor

NOVI ODBOR

ada izgleda ovako:

predsjednik: Petar Tyran
potpredsjednik: Jandre Palatin
Štefan Roth
blagajnica: Klaudija Fabijanić
tajnica: Aurelija Vuković
referenti
-za kulturu: Gabi Berlaković
-za seniore: Oti Tomšič
-za sridnjoškolce: } nijedan
-za šport: } nije bio pripravan

Novi urednik Novoga Glasa, glasila HAK-a je nastao Stanko Horvat. Nadalje 2 kontrolori, ki ali ne slišu odboru: dr. Gerlinde Pauer mag. Gianni Mikula. Kod slijedeće točke "različno" se je diskutiralo pretežno o savjetu. Ustanovilo se je, da, ako HAK dojde u Savjet za Narodne Grupe, on neće biti podložan nijednoj frakciji niti bilo komu hrvatskomu društvu. HAK će zastupati samo svoje mišljenje i svoju liniju. Potom je diskusija išla u juristične detalje, pri čem nam je dr. Andorfer puno važnih i interesantnih informacijov dao. Predsjednik je ponovo kritizirao, da jur nekoliko ljet dugo angažman neprestano spada i sve djelo preostaje pojedincem, i broj angažiranih ljudi je sve manji. Ustanovilo se je da je prlje bilo čuda već študentov iz sridnjega Gradišća, ki su se angažirali u hrvatskom gibanju. Danas je sridnje Gradišće jako jako slabo zastupano u HAK-u. Kot jedan moguć uzrok se je navodio čemerni "image" HAK-a kod Sridnjih. Drugo mišljenje je bilo, da postoji neka alergija između Sjevernih i Sridnjih,

tako da more biti svenek samo jedna krajina dobro zastupana, a po toj teoriji bi to bio sada Sjever.

Prez dvojbe ima klub svenek, pod svakim peljačem, od ređjenu, za dotičnoga peljača tipičnu liniju, po koj se pak i sastavlja članstvo HAKa. Posljednji problem, o komu se je diskutiralo je bio opet

savjet: pitanje je bilo, kako-
vu funkciju ćedu imati naša
društva kad savjet bude utem-
ljen. Ki će imati ča za govori-
riti u manjinskoj politici,
savjet kot takov ili pojedina
društva? Odbor misli, da sva
ona društva, ka nećedu biti
zastupana u savjetu uopće ne-
ćedu imati mogućnosti, da se
artikuliraju. Zato odbor drži

za potribno, da i HAK kot za-
stupnik dost velikoga dijela
Hrvatov dojde u ov gremij.
Završila se je sjednica po
starom običaju s hrvatskom
himnom. Tim je bio barem ofi-
cijelni dio završen.

Jandre

INTERVJU

S NAČELNIKOM OPĆINE FRAKANAVA-DOLNJA PULJA DEMETEROM KANCZOM O "DJELATNOJ ZAJEDNICI HRVATSKIH KOMUNALNIH POLITIČAROV"

Klaudija Fabianits (nada-
lje K.F.): Ča su cilji
novoosnovanoga društva
"Djelatna zajednica hr-
vatskih komunalnih po-
litičarov"?

Demeter Kancz (nadalje
D.K.): Cilj ovoga druš-
tva je, da se obdrži
hrvatski jezik ovde u
Gradišću tr da bi se
ojačala svist naših
Hrvatov, da su oni već
kad govoru dva jezike.
Da bi se ove naše pred-
stavke realizirale imamo
u vidu slijedeće mjere:
Najvažnije je za nas da
se realiziraju dvojezič-
ne čuvarnice u hrvatski
i mišani općina Gradišća,
i to pomoću zakonskih od-
redbov, ke jur postuju.
Da bi se ove odredbe in-
terpretirale i realizira-
le u duhu narodne grupe,
a ne protiv nje, odnosno,
da bi se takove odredbe
proširile, i da bi pri
tom zeli u obzir i potri-
boće narodne grupe. Iako
je uloga roditeljev u ovom
pitanju od odlučujuće važ-
nosti (da se dicā nauču

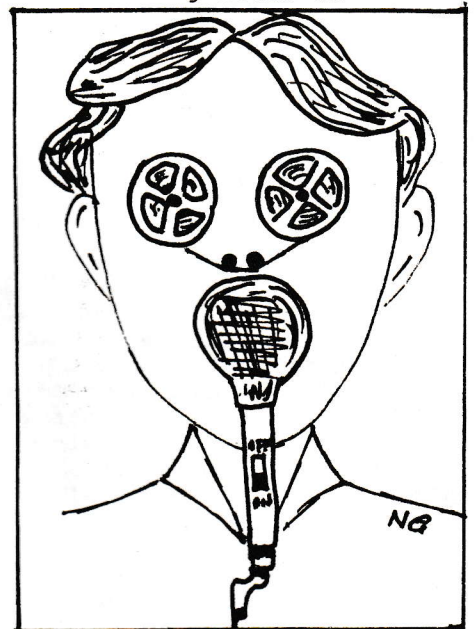
i hrvatski jezik) dojde
velje za tim čuvarnica kot
javna institucija.

Nadalje bi govori na-
čelnikov i drugih općin-
skih mandatarov pri raz-
lični svetačni i službe-
ni prilika morali biti i
na nimškom i na hrvatskom
jeziku kot doprinos da se
podigne hrvatskomu jeziku
ugled, da se istakne nje-
gova vridnost. Ako se na-
čelniki tr drugi općin-
ski mandataru u javnosti
ne sramuju upotribljavati
hrvatski jezik onda će to
osebujno za mladinu biti
ča pozitivnoga.

Zvana toga bi se na
javni zgrada u hrvatski
i mišani općina morali
smjestiti dvojezični
natpisi kot se to prak-
ticira jur u neki hr-
vatski seli sridnjega Gra-
dišća (na pr: Frakanava-
Dolnja Pulja, Veliki Bo-
tištof, Filež). Isto mo-
ra valjati i za ulična
imena tr ulične natpise.

Pri sjednica općins-
koga tanača se mora i

hasnovat znati hrvatski
jezik. Ovo bi se moralo
i ozakoniti jer neki
načelniki prepovidaju
upotribljavanje hrvats-
koga jezika pri sje-
dnica općinskoga tanača.
Mi od "Djelatne za="

jednice hrvatskih ko-
munalnih političarov"
kanimo uplvisati i svi-
sno forsirati upotrib-
ljavanje hrvatskoga je-
zika u svi selsko-općin-
ski udruženji i organi-
zacija kot su to ognjo-
gasci, športaši i druga

KADE MORETE DOZNATI „BACKGROUND“

INFORMACIJE ? ...

društva.

K.F.: U čem sada vidite specifičnu zadaću odnosno šanse za "Djelatnu zajednicu" da se ostvaru ti cilji, ke ste odzgo napomenuli?

D.K.: Pomoću ove "Djelatne zajednice" ćemo moć bolje relizirati naše skupne cilje, neg da se odvojeno borimo jedan od drugoga - ča ja znam, ovde Pinkovčanin, onde Novoselac pa tako dalje - za naš jezik. Na prvom zaštanju u Frakanavi 29-oga septembra se je našlo blizu 50 političarov. Ovakovom organizacijom ćemo imati i svoje mjesto u našim medija, pa ćemo krezato moć bolje nastupati kod vlade i kod naših političarov, neg smo dosada mogli nastupati kot na-

čelnik ili vicenačelnik ove ili one općine, kada je išlo za hrvatske posle.

K.F.: Kako Vi gledate na član 7 Državnoga ugovora?

D.K.: Svenek se čuje da realizacija člana 7 Državnoga ugovora nij moguća, jer ne postuju odgovarajuće i za realizaciju potrebne zakonske odredbe. To je argumenat s kim se stalno operira. Ako je to jedina zapreka realizaciji Državnoga ugovora, onda će biti jedna od zadaćev "Zajednice" da stalno potiče i konačno postigne izdanje takovih odredbov.

K.F.: Se Vi gledate kot "kontra-društvo" Prezidiju?

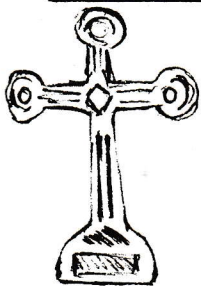
D.K.: Mi od "Djelatne zajednice" kanimo nastupati kot alternativa Prezidiju, ki jur ljeta

dugo prezentira javnosti jednostranu i iskrivljenu sliku Gradišćanskih Hrvatov, a ki si ipak zame to pravo da kot jedino društvo more zastupati Gradišćanske Hrvate. Činjenica je, da ta grupacija samo tvrdi da ona zastupa narodnu grupu, prakticirala to ona još nikada nij.

K.F.: Kako će izgledati struktura "Djelatne zajednice"?

D.K.: 17. novembra će se u Velikom Borištofu konstituirati odbor "Djelatne zajednice", ki će imati 12 članov - po 4 predstavniki za jug, sredinu i sjever. Ona ćemo se i pojaviti kot organizacija sa štatuti u javnosti.

K.F.: Zahvalimo se na razgovoru.

CRIKVA

U SLUŽBI VJERE ILI NARODA?

Kad se govori o povijesti Gradišćanskih Hrvatov, onda se svenek napomene važna uloga, ku je Crikva imala - barem u Gradišću - za obdržanje narodne grupe. Ali kad se govori o povijesti Gradišćanskih Hrvatov onda se skoro nikada ne napomene važna uloga, ku je Crikva imala - barem u Dolnoj Austriji - za nasilnu asimilaciju narodne grupe. Smisao ovoga članka sada ali nekani biti da se govori o asimilatorskoj politici Crikve, bolje rečeno jednoga dijela Crikve u Dolnoj Austriji. U ovom članku nekanim ni pisati o prošlosti o dobri akcija i zasluga, o zamudjenom ili o udjelanom. U ovom članku se kanim baviti s budućnošću i s ulogom ku bi Crikva mogla igrati za daljni opstanak hrvatske narodne grupe u Gradišću ali i u Beču i Zapadnoj Ugarskoj. U budućnosti bi sigurno bilo potribno da na drugi način

gledamo i razumimo rečenicu "Prinos Crikve za obdržanje narodne grupe u Gradišću je bio jako velik". Jer to, da se služu hrvatske maše, da se farniki pominaju s ljudi po hrvatsku, da se izdaju hrvatske molitvene i crikvene knjige, ... još nije prinos za obdržanje hrvatske narodne grupe. Ove sve aktivnosti Crikvi služi i joj potpomažu da realizira svoje vlašće cilje i interese. Cilj i interes Crikve postoji - barem po mojem tumačenju - u širenju riči Božje. Ako malo pogledamo u prošlost ča je Crikva sve poduzela da se je za ta cilj upeljalo i novo pismo (=ćirilica), da su pojedini narodi, tako i Hrvati, imali privilegije kad su primili rič Božju ku je glasila katoličanska Crikva, ako sve to trizno pretresemo onda nam mora biti jasno da se u hrvatski seli rič Božja glasi po hrvatsku. U slučaju, da većina stanov-

ništva već na razumi ča mu se po hrvatsku glasi, onda se odmah upeljaju nimške ili dvojezične maše. U neki seli se počne glasiti rič Božja i na nimškom jeziku, ako samo šakica ljudi ne razumi hrvatski jezik. To je potvrda zato, da se ne more govoriti o prinosu za opstanak narodne grupe, ako se u hrvatskom selu službu hrvatske maše ili ako se tiskaju hrvatske molitvene i crikvene knjige, jer ove su potribne da se more glasiti rič Božja.

Da se u budućnosti bude moglo govoriti o prinosu Crikve za obdržanje hrvatske narodne grupe će biti potribno, da Crikva uz čisto crikvenu literaturu publicira i vjersku literaturu. Tako knjige vjerskoga i poluvjerskoga sadržaja, knjige o vjerskom žitku, knjige o crikvi i crikveni spomeniki. Na ovom mjestu moram spomenuti sve one duhovnike i farnike ki su napisali ku vjersku knjigu ili ku drugu i tako dali svoj lični doprinos za obdržanje narodne grupe. Ta lični doprinos su si oni ali mogli i lično platiti. Da bi Crikva izdala crikvene kalendare, crikvene misečnike, redovitu crikvenu literaturu za školsku ducu, božićne karte idruga karte za čestitanje na hrvatskom jeziku, onda bi se zaistinu

moglo govoriti o angažmanu za narodnu grupu. Crikva je institucija ka ima sredstva i mogućnosti da na priliku da tiskati hrvatske ili dvojezične oglase o vjenčanju, kalendare na ki se oglasi red maše, crikvene kalendare, časopise za treći svit, različne novine, različne plakate, različne informacije i druge publikacije na

hrvatskom jeziku. Sva ova izdanja bi pomogla da se obdži hrvatska narodna grupa u Gradišću, a uza to bi imala i indirektnu hasan za Crikvu. Da se more govoriti o prinosu za održanje narodne grupe, da se bude o tomu barem u budočnosti govorilo je potreban angažman gradišćanskih crikvenih institucijev (farniki su jur velikim

dijelom angažirani). Kot pretkip bi mogla služiti Koruška kade je slovenska Crikva jako agilna i aktivna. A znamda bi se moralo misliti i na to, da se prima pomoć iz stare domovine a da se ne samo pomaže staroj domovini.

senica

EGZAKTNA VKANJBA

Statistika je znanstvena disciplina, statistika je ali i sredstvo manipulacije. Statistikom se naime more dokazati sve ili ništa. Na žalost se u najnovijoj publikaciji odilenja IV Gradišćanske zemaljske vlade, ko je nadležno za statistiku, rezultati brojidbe stanovništva 1981. ljeta upotribljavaju za manipulaciju. Političko odgovoran za ovu manipulaciju je zemaljski savjetnik dipl. inž. Ivica Karall.

Na ovom mjestu bi za pravo morale stati riči pohvale da je hrvatski zastupnik u zemaljskoj vladi inicirao da gradišćanska zemaljska vlada po prvi put izdaje i jednu brošuru o razgovornom jeziku Gradišćancev. U ovoj brošuri su otiskane naime mnoge zanimljive statistike i grafike. U statistiki se i očituje, da sve manje ljudi u Gradišću priznaje da im je hrvatski jezik razgovorni jezik.

Ali već od jedne trećine brošure se upotrebljava za manipulaciju. U brošuri su naime otiskane dvi statistike pod naslovi "Anteil der Minderheiten an der Wohnbevölkerung" i "Änderung des Minderheitenanteils zwischen den Volkszählungen". Manipulacija pak kulminira u predgovoru brošure koga je potpisao zemaljski sa-

vjetnik dipl. inž. Hans Karall. On piše: "Dokle je 1923. ljeta u Gradišću još bilo oko 42.000 Hrvatov...se je ov broj smanjio u oko 60 ljet na oko 18.600 Hrvatov." Ovo je po riči kritičara Hansa Weigela "egzaktna vkanjba". Po statistika brojidbe 1981. ljeta u Šeškutu, Praščevu, Jerzjani, Zajčjevom Selu,

...U ŠEŠKUTU, KATALENI
NIJ NIJEDNOGA HRVATA?.

Kataleni, Milištrofu itd nij hrvatskogovorećega stanovnika. Po uvodni riči zemaljskoga savjetnika Karalla u brošuri o razgovornom jeziku Gradišćancev u spomenuti seli već nij Hrvatov. Da je to egzaktna vkanjba mora znati i zemaljski savjetnik Karall ili mu nije poznato da je načelnik Šeškuta Hrvat?! (član Narodne stranke kot i Karall) Osvidochen sam, da zemaljski savjetnik Karall i u drugi spomenuti seli pozna najmanje po jednoga Hrvata. Osvidochen sam, da pozna on i već od dvih Hrvatov u Gijeci. Ipak on dozvoljava, odobrava još i naglašuje da se je smanjio broj Hrvatov u Gradišću od 42.000 na 18.600.

Sigurno je za zemaljskoga savjetnika ali i za druge ljude jednostav-

nije da velu: "1981. ljeta je bilo u Gradišću oko 18.600 Hrvatov" nego da velu: "Kod brojidbe stanovništva 1981. ljeta je oko 18.600 Gradišćancev zapisalo ili dalo zapisati da im je hrvatski jezik (u najvećem dijelu slučajev skupa s nimškim jezikom) razgovorni jezik!" Jedino ovo se egzaktno more izjaviti po brojidbi stanovništva 1981. ljeta. Svaka druga statistika je egzaktna vkanjba. Kod brojidbe se naime nije pitalo da li si Hrvat po porijeklu, da li se čutiš kot Hrvat, da li si svistan Hrvat, da li si Hrvat komu su roditelji uskratili hrvatski jezik... pitalo se je samo za razgovorni jezik. A u mnogi slučajji se još i to nije pitalo nego se je jednostavno zapisao odgovor. (Slučaj manipuliranja je redakcijski Novoga Glasa poznat). Ako se analizira manjinska politika Austrije po Drugom svitskom boju se more zaključiti, da je državi jako pravo da se smanjuje broj Gradišćanskih Hrvatov. U stvarnosti to ide malo polaglje nego to dokumentira statistika, iako neki Hrvati imaju kot se činji već povjerenja u statistiku nego u vlašća iskustva i poznanstva.

a.g.

☎ 02626/2216

**WOGRANDL
DRUCK**

mattersburg

ŠKODA JE

GRADIŠĆANSKO-HRVATSKI TEČAJ NA SVEUČILIŠĆU U BEČU

ćanskohrvatskom jeziku", srijedu, 13⁰⁰ do 15⁰⁰. "Povijest i literatura Gradišćanskih Hrvata", srijedu, 15⁰⁰ do 17⁰⁰. Ovi tečaji se održavaju na institutu za slavistiku Landesgerichtsstraße, 2. kat.

Sad bi svi Hrvati u Beču imali tako dobru mogućnost, da upoznaju svoju povijest i literaturu i da poboljšaju svoje jezično znanje, pak tako malo ljudi koristi tu šansu - a to je zaista šteta!

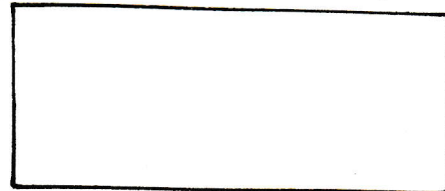
Nij' ih čuda, onih ljudi ki se angažiraju. Neko-liko ljudi djela, veći dio počiva - dobro. HAK se bori na primjer za prava Gradišćanskih Hrvatov u ime svih svojih članov - dobro. Već puti ali dvojim, da je svaki, ki se zove Hrvatom zaista istinu sričan i gizdav, da nosi u sebi drugu kulturu, znanje drugoga, hrvatskoga, jezika. Zač dvojim?

U Beču imamo dva tečaje na sveučilišću: prvi se bavi s gradiš-

ćanskohrvatskim jezikom, on služi boljemu spoznanju i perfekcioniranju jezika. Drugi tečaj ima naslov "Povijest i literatura Gradišćanskih Hrvatov". Prvi tečaj pelja mr Joško Vlašić, a drugoga dr Nikola Benčić. Da nije tako, kot sam odzgor opisao si ne morem predstaviti, zač su hakovci tako slabo zastupani kod ovih dvih predavanj.

Za one ki za ova predavanja još ništa nisu čuli: "Vježbe u gradiš-

Jandre

TRACHTA

FRIC

(FILEŽAC)

INŠTALACIJE

svake vrsti, n.pr.:

VODA

GRIJANJE na ulje
drivo
plin

Trachta

Fric

7350 Gornja

Pulja

tel.: 0 2 6 12 /

31 17

garantira se djelo po najnoviji tehnika u Gradišću i u Beču

BIO SAM U KINI

Nije to bilo tako jedno= stavno kot se to piše, dokle je došlo do toga. Kot član Haydn-kvarteta je to bilo moje prvo ve= liko putovanje zvana Eu= rope. Odleteli smo nedi= lju 8. septembra 1985. Akoprem je let durao 25 uri, nije mi još ni jed= ne minute bilo dosadno: divno morje od oblakov pred Bukarestom, ishaja= nje miseca prik Turske, nevjerojatna zora prik Pakistana, perspektive orijenta pri kratkom boravku u Karači (30°C u 6⁰⁰ jutrol), pusta zemlja Indije, divota brigov "krova svita", po= tom pustina i na jednoč smo bili u Pekingu.

Prijem je bio jako sr= dačan. Austrijski amba= sador, dr Wolke, nam je predstavio naše dva stal= ne sprovednike: Lin bio je tumač, a gospodin Čen - koordinator. Lin nam se je činio jako mladim i odmah smo mu govorili jed= nostavno "ti" - on nam je govorio "vi". Naš fantas= tični tumač je mag. ger= manistike, skoro duplo tako star kot ja i je bio jako naobražen. On je primjer za znamenitu ki= nesku uljudnost, ka nam se čini tako prirodnim, da nas "civilizirane" Europejce mora biti sram.

Po jednom tajeđu spo= znavanja je bio pripravan i meni govoriti "ti".

Koncertna agentura nam je zastavila raznolik program. Zvana toga časa sam svaku slobodnu minutu ishasnovao da si gledam

ljude i nje način življe= nja. Imali smo 2 koncerte u Pekingu, jedan od tih se je snimio za kinesku televiziju, ku su gleda= li oko 100 milioni ljudi. Odziv je bio izvanredan. Kinezi su jako zaintere= sirani na zapadnoj muziki i prem nam se je reklo, da su oni rezervirani slušaoci, je bio naš uti= sak od njih suprotivan. Iako publika nije naučna klasičnu muziku - osebito komornomuziku - je reagi= rala jako diferencirano. Oni su njevo oduševljenje isto tako pokazali iako njim se znamda nije tako vidilo. Nastupili smo i 2 puti prilikom prijemov našega državnoga predsjed= nika dr Kirchschrager-a, ki je u istu dob poiskao Kinu.

Zastupni ministar za kulturu nas je pozvao na "skromnu" večeru u klasič= ni restoran pekingske ku= hinje, ki se zove "Roast Duck". Redosljed jila obuhvaćao je 30 različnih jilišev.

Peking ima oko 8 mili= oni stanovnikov, ali je tako raširen, da človik nima ta utisak. Tipični stari stani grada su male uske hutice, tako i nije za čuditi da se velik dio žitka - osebito na večer - događa na cesti. Nažalost se ali u posljednjem času kot posljedica industria= lizacije i otvaranja prema Zapadu događa da moraju mjesta preskrbiti novim, strašno mraznim i slabo zgradjenim neboderom. Za= nimljivo je da se je stil

ovih malih huticov, kotno i stil palačov iz carske dobe i tih zvanaredno li= pih svetšćev nije minjao kroz stoljeća. Na ti na= čin pokaže se situacija i politika kineskoga na= roda uopće: Iako sada nanovič poštuju svoju prošlost po katastrofi kulturne revolucije, boru se za novi početak, ki stoji pod očividnim upli= vom Zapada. Jedan visok političar izrazio je to na slijedeći način: "Mi - smo načinjili u zadnji 20 ljeti velike pogriške; sada željimo se učiti iz njih. Mi preuzimamo danas čuda od različnih narodov i predjelamo je kritično na naš način." Pokaže se da ali i prez pogrišak ne ide (vidi gore!)

Na večer po našem pr= vom koncertu zeo sam si kameru i stativ da bi snimio nekoliko kipić noćnoga grada. Teško je opisati, ča razlikuje Peking od drugih velikih gradov. Ja mislim da su to ljudi, ki načinjaju te razlike. Svenek sam mislio, da su Kinezi re= zervirani prema strancem. To ali nikada nisam čutio. Osebito mladi ljudi su bili jako zainteresirani stupiti u kontakt s manom, a mi smo se pozdravljali svakudir i svenek. ("Hello" je čuda puti jedina engles= ka rič, ku znaju). Prem da je biloveć kasno onu noć su seljaki iz okolice još svenek prodavali svo= je produkte na stazi. Tako i nij za čuditi da su se pišači njim morali ugnut na cestu. Pošljedica toga opet je bila da su auto= busi čuda puti zeli ris= kantni smjer. Na sriču je

... U **NOVOM GLASU !!!**

magacin hak-a

malo privatnih kol. Najvažnije vozilo Kine je bicikl. Biciklisti se po tisući vozu na cesti. Oni se vozu svenek; prez obzira na svitiljku (semafor) ili policista.

Noćni žitak se znatno razlikuje od našega. Mjesto kavanov imaju rastočke ali jako sumljivo izgledaju. Pokidob da nima ju centre za mladinu kot su naše diskoteke se mladi ljudi zastaju jedno-stavno na cesti. Ljudi se razgovaraju, jidu ili se kartadu na placi. Ljubavni pari se ne kušuju u javnosti kotno kod nas, nego sidu jedan uz drugoga na sami pa se razgovaraju. Opazio sam jednu grupu kartašev i zivao sam duglji čas u nje i nje igru. Kinezi počeli su se za me za nimati i nudili su mi cigaretu. Malo kašnje doprimila mi je neka divojka nizak stolac.

Svi ljudi su bili jako siromašno opravni; i muži i žene su se po prateži kumaj razlikovali. Dva ditići su se osebito interesirali za moju kameru i za moj stativ. Drugi su mi kazali da se neka snjimi igram. Misleći da se jur malo putim, zeo sam si karte. Jedan junak ki je malo pogibelno izgledao posadio se je uza me i mi pomagao. Pri toj prilici se je naslonio na me i mi vrgao ruku na koleno. Kod nas bi to bilo sumljivo, u Kini je to čisto normalno. I kašnje sam ču-

da puti upamet zeo da se ljudi uopće ne boju tje-lovnoga kontakta-sa člo-vikom istoga spola. Kartanje me je tako zanimalo, da sam pozabio pogledati na ure. Iako nismo mogli razgovarati smo se dobro zabavljali. Veselio sam se, kad sam vidio da je moguće komunicirati s drugimi ljudi i prez skupnoga jezika. Vrnio sam se u hotel u 2⁰⁰ po polnoći i našao sam mojega prijatelja, s kim sam bio smješćen u istoj hiži, puno skrabi. On je bio obavjestio malo prlje našega tumača, ki se je ravno spravljao na put, da mene išće u Peking. Na stiću sam ga još strefio u hotelu. Ja sam se oprostio kod njega ali on uopće nij bio srdit.

Naš tumač Lin nas je peljao i nam razlagao najvažnije znamenitosti Pekinga iz carske dobe: Carske palače i prepovidan grad; svetišće Lamaizma, kade stoji jedan pilj Bude ki je 20 m visok i iz jednoga stabla načinjen; ljetnu palaču; veliku stijenu i grobe cesarov iz Mingdobe; svetišće neba - to je najlipše od 4 velikih svetišćev (nebo, sunce, misec, zemlja).

U velikom su ove sve znamenitosti dobro obdržane ili restaurirane.

Opskrba grada mi se je činila dosta dobra. U velikom si znaju ljudi sve, ča je potribno kupiti. Osebito opskrba hrane u Peking. mi se je činila zvanaredno dobra, poki-dob da su u velikom slobodne trgovine seljakov nadležne za opskrbu s najvažnijom hranom. Ode moreš dostati sve od jednostavne hrane do specijalitetov. Isto takò se more kupit i drugoga dugovanja.

Po jednotjednom boravku otputovali smo u provinciju Sečuan.

Mihael Gieler

nastavak slijedi

FOTOGRAF

na stan
se već ne
spominjam

samo
na placu
pred njim

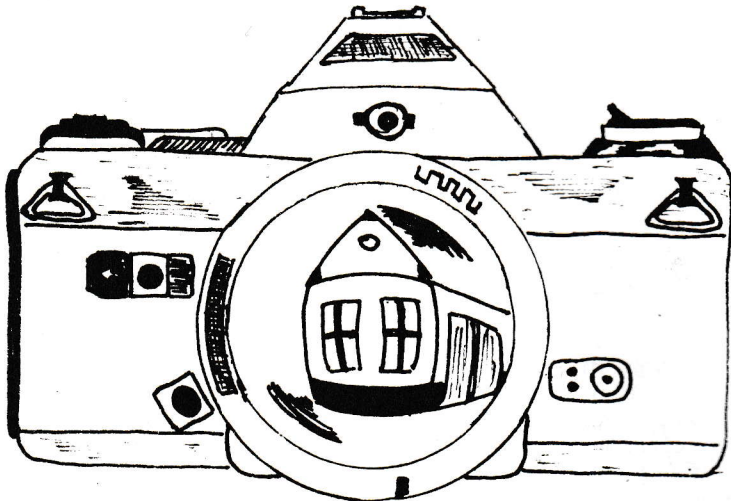
na puči
med
kameni

Ove riči Petra Pavla Wiplingera su se pretvorile u slike, su se pretvorile u kipe. Kipe ke je Wiplinger namoljao prez kista, prez ulja, prez tuša ili krede. Ove kipe je on namoljao lećom kamerom i filmom.

Od 31. oktobra početo pjesnik, vlasnik galerije i foto-slikar izlaže te puči med kameni. Kaže obločiće, vrata, ornamente, ukrase, lese, ulaze. Ali uz puči on kaže i kamene. Kaže stane, jako stare stane, ki su još puni žitka - ali i zapušćene.

Puč i kamene Wiplinger jur od 1983. ljeta išće u sridnjem Gradišću. Kade mi svaki dan mimo idemo, Wiplingerovo oko zaoblič i lipotu. Oko kamere je zaokvirilo krove, zidine, lice i stvorilo umjetničko djelo ko uz umjetničku još ima puno veću znanstvenu vrijdnost. Okolo 300 puti je do sada zamignulo Wiplingerovo oko u Dolnjoj Pulji, na Pervana, Mučindrofi, Frankanavi, u Selcu, Gerištofu na Mjenovu, u Malom i Velikom Borištofu, Racindrofu i Bajngrobu.

Sada, dvi ljeta po snimanju foto-serije o seljačkoj arhitekturi u ➤

gradišćansko-hrvatskom životnom prostoru se u mnogi seli Wiplingeru namjesto slike u oku pojavljuju još samo suze. Neki stani, krovi, zidine, lese, vrata, obloki, nacifranje ko je svojim fotografskim okom još mogao uvijek ječiti, sada more gledati još samo u izložbi. Kade su pred dvimi ljeti stali stari stani puni funkcionalnosti, jasne lipote i harmonije u zidanju, onde sada stoju novi stani prez čara, ljubeznošću i povijesti. Gradjevinski elementi od plastika, ili aluminijuma i stakla su nadomjestili jednostavne drivene obloke.

A te drivene obloke, te jednostavne, jasne

detalje gradišćansko-hrvatske seljačke arhitekture človik još more najti u hrvatski seli Gradišća. Ako je ne kani iskati si je more pogledati i u osmom bečanskom kotaru u Piaristengasse 32, u galeriji Camera obscura. Autor ove izložbe ima nakanu, da pokaže ljudem, ki još živu u stani ke je on snimio, kot i ljudem u ti sēli i u sridnjogradišćanskoj regiji, on im kani predočiti, ke arhitektonske dragocjenosti oni još imaju, i to zato, da razumu ča čedu zgubiti, ako zničju još i zadnje ostanke vlašće kulture i svoj identitet.

Petar Pavao Wiplinger, rodnom iz Gornje Austrije

je človik prez jezika, kako to sam veli. Njegov jezik su riči u pjesma i motivi u kipi. Zato ćemo na pitanje, zač se jedan gornjoaustrijanac ki sada jur duglje vrime živi u Beču bavi s gradišćanskimi Hrvati odgovoriti jednom njegovom pjesmom:

Rukujmo se
prez smiška
prez izdajstva

rukujmo se
prik granic
prik zidin i plotov

rukujmo se
prem svih zapovidi
prem svih zabranov

rukujmo se
prem naredbov
prem svih naredbov

rukujmo se
prez pitanja
zač

J.Č.

NAŠ JEZIČNI DIO

Dragi štitelji, po praznikise opet javljam, da se skupa opet malo bavimo s prvim, najvažnijim jezikom svita. Ne--to nij hrvatski, nažalost, a i ni mški nij. To je - no? - po sebi razumljivo, to je englezki jezik! Sada, pred kratkim sam dostao štiteljsko pismo iz Australije: gosp. Jive Genjalić mi piše, da mu ide jur čuda bolje s jezikom u Australiji, pokle šte moje članke u NGU. Još jedno pismo sam dostao i to od štitelja, ko-

mu nij Hrvatsko, nego Nimško materinski jezik. Osebujno me je veselilo da se je on naučio hrvatski, samo da se bude mogao učiti englezki po našem tečaju. Kade se je on naučio hrvatski, to dosada još nisam mogao izviditi, jer on je iz Tirola. Zaistinu neznam, morebit ima HNVŠ kakovu podružnicu (nimac veli "Tochterfiliale") onde. Iako mu nimac "va knjaki sidi", sam se ipak jako veselio njegovomu pismu, ko vam kanim i u origi-

nalu pokazati:

"Dear Kurt,

Me goes it good and I hope the self from you Have You already the Golf seen? You mean true-shinely, that is the longwhiling play, over what they in England during speak. But there are You chief wickled, it is a new car from the peop- lecarwork. And what for one! The Golf is simple doll! I am quite from the socks. Put You before: yesterday I have the Sepp met. That is the frech, redhairing guy, whom You in fashing the watshing given have. He

is a peoplecarsaler and had a Golf thereby, a yellow, my darlings colour. I was equal fire and flame. He asked me: Will You much-light once drive? I overlaid not long, while I yes now a leadershine have, and answered: Yes, I am so free. And mounted in. Open said, in oncatch had I a little shit, but then went all like smeered"

Ovo neka bude dost za ov put, za zadaću morete Vi, dragi štitelji prevoditi ov tekst na Hrvatsko. Prevode mi morete poslati, ako željite, da Vam je korigiram. Ja sam i za ov put opet pripremio nekoliko važnih frazov:

"3-rd lesson, What do You say in Austria when..."

You want to make a statement about the weather: Ace doughnut, dare wind gate, ace rag-net. There sneer-ale Reagan is lay stick, dough sinned shave can wall can am him ale. Ace weird an bloods Reagan gay ben!

You want to pay a compliment to a person: See sun a sow bears mud-ale!

Ako imate ovim tekstom kakovih pitanj, onda mi pišite na slijedeću adresu: "Over stewed Ian rut, dock door Kurt W. Schwindg. 14/10, 1040 BEČ"

Do drugoga puta!

PROŠNJA

u ovom broju najti ćete uplatnicu za NG. Prosimo Vas da platite NG za ovo ljeto. Cijena je 15.- na broj Zahvaljujemo se! uredništvo

IMPRESSUM/IMPRESUM:

vlasnik/izdavač-eigentümer/herausgeber: hrvatski akademski klub, schwindgasse 14/10, 1040 beč
tisak/naklada-druck/verlag: wograndl-druck 7210 matrštof.
urednik-redakteur: stanko horvat, schwindgasse 14/10, 1040 beč.

KOMENTARČIĆI

Iz Hrvatskih novin, broj 46 od 15. novembra 1985.:

HAK poziva na „Umiranje loze u Gradišću“

predavanje maga. Čamba
četvrtak 21. nov., 20.00

komentar Novoga Glasa:
Ča će se u klubu stoprv djelati, kad HAK dobene i moć nad ljudi?.....

Tipično!

Kot i svenek, se i za sastanak manjin iz susjednih zemalj u Trstu naša hrvatska društva nisu mogli ujediniti na jedan skupni izvještaj. Šmišno je da se pri generalni sjednica bilo koga društva svaki put upomene i to da je sudjelivanje s drugimi hrvatski društvi jako važno. Kad ali ide za to da se prezentiraju kađe problemi i poteškoće Gradišćanskih Hrvatov, ko misli svako društvo da more imati samo ono pravo. Ako se ne more još i nato ujediniti ča smo, ki smo i ke skupne probleme i cilje imamo, onda se za nas jako dobro ne stoji!

I tako se more viditi!

Poznato je da sadašnji sekretar HAKa nij najmljedniji i najlaglji. Pred kratkim je bio kod vračitelja ki mu je rekao da će ga morat poslati zaran u

penziju, ako nadalje ne pazi na svoje zdravlje. Nato smo u odboru - mi se skrbimo i za zdravlje naših članov - upozorili sekretara da ima morebit 25 - 30 kil preveć. Odgovor: "To nij krivo, pa-dr je kriv!"

Ko društvo ima kakora prava u kulturnom domu u Željeznu?
(Pitanje kod odborne sjednice HŠtDa)

Vi ništ ne plaćate tr nimate i nikakora prava!

U posljednje vrime su kod Gradišćanski Hrvatov "rekordi" jako popularni nastali. Dosada drži prvo mjesto Narodna visoka škola, čija brošira ima "rekordnu" nakladu od 72.000 brojev. NG misli, da bi ovo mjesto morao osvojiti HAK. Zato predlažemo: HAK neka kupi svakomu Gradišćanskomu Hrvatuu samitne rukavice. To bi bila sigurno nova "rekordna" naklada, a i naši funkcionari se pri kritiziranju nebi tako oštro napadali!

visti od drugih manjin

JUGOSLAVIJA

Po rezultati brojidbe stanovništva 1981. ljeta se je u Jugoslaviji smanjio broj ljudi ki su se priznali kot pripadniki narodnih grup. Jedino broj Albancev, Romov i Vlahov je već nego pred desetimi ljeti. Zato se je znatno povećao broj onih ljudi, ki se kod brojidbe stanovništva nisu nacionalno izjasnili. Dokle je 1971. ljeta svaki 100. dao zapisati da je Jugoslaven, je deset ljet kašnje jur svaki 20. dao zapisati da je Jugoslaven. I broj Hrvatov u Jugoslaviji se je med dvimi brojidbami smanjio za okolo 100.000 na 4.428.005. U kratkom abecednom pregledu su izostali broji najmanjih narodnih grup kot su to na peđu Poljaki, Grki i drugi.

Albanci	1.730.364	+32%
Bugari	36.185	-38%
Čehi	19.625	-20%
Mađjari	426.866	- 1%
Romi	168.099	+114%
Rumunji	54.954	- 6%
Rusini	23.285	- 5%
Slovaki	80.334	- 4%
Talijani	15.132	-31%
Turki	101.191	-21%
Ukrajinci	12.813	- 8%
Vlahi	38.287	+46%

RUMUNJSKA

Vlasti u Rumunjskoj po informacija Austrijske agencije za štampu (APA) vršu sve veći pritisak na ugarsku narodnu manjinu u svojoj zemlji. Okolo 2 milioni Ugar je izloženo sve većoj asimilatorskoj i represivnoj politici. Tako se je 3000 Ugrom, ki su kanili pohoditi svoje rodjake s onkraj granice prepovidaao ulazak u Rumunjsku.

UGARSKA

NOVO NIMŠKO UDRUŽENJE

U Pečuhu/Pecs je utemeljeno takozvano Lenau-udruženje. Udruženje ko se zove po u Ugarskoj rodjenom austrijanskom pjesniku Nikolausu Lenau-u ima zadaću da omogući nimškoj manjini u Ugarskoj da gaji svoj materinski jezik. Tako će Lenau-udruženje prirediti jezične tečaje, čitanja, kazališne igre. Općinski tanač Pečuha je udruženju stavio na raspolaganje zgradu, ka će nositi ime Lenau-štan. U njemu će se smjestiti arhiv i biblioteka/knjižnica. Po oficijelni informacija u Pečuhu živi 50 procentov nimšogovoreće manjine u Ugarskoj. 1970. ljeta je ali samo 35.000 ljudi dalo zapisati da im je nimški materinski jezik.

ganjke

Jedna knjiga ima 973 strani, ke su numerirane od 1 do 973. Na svakoj strani stoji samo jedna rečenica. Na prvoj strani stoji: U ovoj knjigi stoji jedna neistinita rečenica. Na drugoj strani stoji: U ovoj knjigi stoju dve neistinite rečenice. Itd. Na svakoj stoji, da je u knjigi toliko neistinitih rečenic, kot ta broj, koga dotična stran ima. Na koj strani stoji, ako je to uopće moguće, istina?

Tri serije

Ki broji moraju logično slijediti u svakom ovih redov?

2 5 10 17 26 37 ?

1 3 8 18 35 61 ?

3 6 14 32 67 128 ?

Svičice

Pomoću 8 svičic se

more načinjiti jedan

kvadrat i dva trokuti:

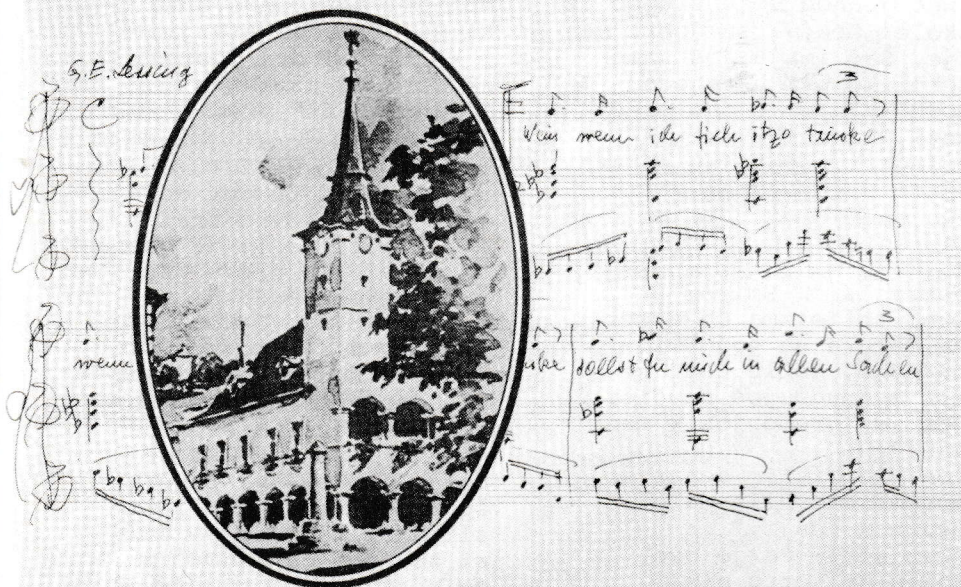

Kako se osmimi svičicami moru načinjiti

2 kvadrati i 4 trokuti?

An Den Wein

Von und mit Klaus Behrendt und Heinz Neubrand

Es sollen schon
Weise auf leisen
Sohlen, versthohlen mit
ihm in den Himmel
gegangen sein.

LP mit vertonten Hymnen
an den Wein.

Ja, ich bestelle _____ Stk.
Langspielplatten „An
den Wein“ zum Einzel-
preis von:

S 160,— incl. Mwst. und Versand

Name: _____

Adresse: _____

Unterschrift: _____

Bitte Koupon einsenden an Alpina Ges.m.b.H.,
1010 Wien, Himmelfortgasse 20, ☎ 52 22 89

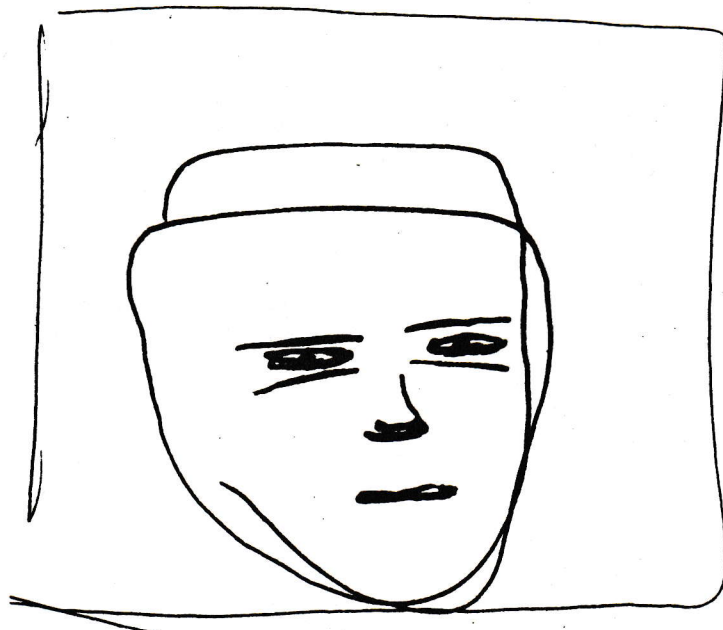
TOMAC

(NASTAVAK)

7

U zadnji dani Tomac na Mariju uopće već nij mislio. Sjedne strani je jako gizdav da je tako prez svega položio pismenu maturu, a s druge strani stoji Klaudija. Sigurno, u selo se š njom još ne ufam, ali slobodniji je sad na svaki način - barem to on misli.

Kad se je u Trajštofu dočulo da ga je Marija ostavila, je s početka nastalo strašno ugovaranje. Tomaca majku je bilo sram na cestu pojti. Ali to nij dugo duralo. Prvič do Tomaca neke stare babice jako čuda držu - mi znamo, da je

bio prlje svenek vrli ministrant -, a drugič se je veljek dva dane kašnje dočulo da je jed=na sedamnajstljetna di=vičica noseća. Razumi se da je to bila tema, za ku se je široko "disku=tiralo", tako da se je na Tomaca i njegovu ženu friško pozabilo. To ali ne znači da Tomac nebi imao poteškoć. On ih ima, još i velikih! Njega star=ji se još strašno srdi - ča znači: pinez nij! Na sriću ima malu rezervu na banki; ta ali jako dugo neće postojati. Klaudija mu je bila pónudila da će mu pinez posuditi, to ali on ne kani. To bi za To=maca značilo odvisnost, ku strašno mrzi. Ali dok=le je još pinez, si za to neće toliko glavu tra=pit. A prlje ili kašnje čedu se i starji umiriti. Bolje bi bilo prlje. Sad se kani na usmenu maturu koncentrirat, mr sad ga već nijedan ne bludi pri učnji. Dijelom je to an=gažman pri učnji, ali z većine to ostane samo dobra nakana. Jer skoro svaki dan ostane Matrštofi po podučavanju, da se - skupno s Klaudijom - uči. Človik si more predstaviti, da se jako dugo ne uču. Jer da je Tomac tako friš=ko zabio svoju ženu i svo=je dite, leži najvećim di=jelom na Klaudiji. Strašno se je zaljubio. A i Klau=dija u njega. Tako se sko=ro svaki put pri učnji stane da po jednoj ili po dvi uri ili Klaudija ili Tomac zdigne glavu i zamahne s njom. To je znak da'idu ili u kafe ili malo se šetati. A s časom, kad se stanovništvo Trajštofa - pred svim žensko stanov=ničtvom - bavi jur samo s tom, moramo zaistinu reć siromašnom sedamnajstljet=nom, koj je takorekuć ve=ljek po prvi put "krotalo", ko Tomac i Klaudija već puti po školi dođu i Traj=štof. A nijedan u selu se za to ne mari. Naród se na sve nauči. Majka je zvana toga minjala poziciju. Ka=de-tade pusti ku-tu rič o Mariji. Ne veli ništ kon=kretnoga, ali "mjerodavne"

žene su iz tih riči veljek skombinirale, da je svemu zapravo kriva Marija. Svit majke Tomaca je opet u uredbi. Znači da već nij potribno da se srđi, a to ima i za Tomaca pozitivne posljedice: pinez je opet.

Tomac i Klaudija se opet jednoč vozu skupno iz škole. Obadva su dobre vo=lje. Sad imaju još samo nekoliko uri u tajednu podučavanje, u oni pred=meti, kade čedu maturu polagati. Danas su ponav=ljali u engleskom velik dio onih temov, ke su i za završni ispit relevantne.

Pri tom je obadvim jako dobro išlo. Smirom su i puni optimizma. Do usme=ne mature su još tri tajedni, dotle čedu se i sve drugo još naučiti. "Ča je, gremo još k meni van?"

"Da, ja mislim denas si moremo dozvoliti malu pauzu u učnji."

"Ovo smo.--Ča je ovo? Bojse da jutro nisam placna vrata dobro za=pro, kad su širom ot=prta."

Tomac se veljek od=veze na dvor. Otklene vrata. Kad iz predsob=lja dojde u vežu, mu skoro srce postane. Pogleda Klaudiju, ka za njim stoji sa široko otprtimi usti. Zvana peći i jednoga maloga vrmarića je kompletno prazna. Skoro minut sto=ji kot zabit. Onda pro=teče u prvu hižu. Onda stoji još samo njegov komotni stolac, druga=čije ništ. U zadnju hižu! Stelja, mali sto=lič i jedan stolac.

"Za vraga, ča se je ovde stalo?" Čisto zbludjen gleda Tomac oko sebe.

Još jednoč proteče u pr=vu hižu. Ne, nij mu se sanjalo.

"To tu nij moguće, da su mi kradljivci po bijelom danu stan zramali."

"Tomac, ovo na stolu leži pismo."

"Pokaži"

Potpisano je s "Marija".

'Tome!

Kot si morebit upamet zeo u stanu već-ča fali! Ja sam bila denas s mojimi

brati ovde, tr sam si to sve zela...'

"Ča je zubnorila, tu si ne more tako jednostavno tri frtalje stana sobu zet!"

'...Sigurno si toga miš=ljenja da je to malo ču=da, ča sam sve zapokala. Mr=je i dost dugovanj, ki su od tvoji starji, i ke smo mi dva dostali za pir. Ja ti kanim jedan "kšeft" predložiti...

"Ovo si ju poglej, sad kani s manom tržit. Ča misli da ču se dat od nje tako jednostavno znet?"

'...Mislim da Ti je jasno da se vidimo drugi put pred sudom. Onda bi Ti mogla lipi poteškoć na=činjat. Bi Ti tojkavo gledao, kad bi nas morao najjednoč zobdržavat, Ka=rolja i mene. Mislim da je ali i za Te i za me bolje ako se sve to pri=šporimo. Zato sam si mi=slila slijedeće: ja ču si zet sve ča kanim, zato ču odstupiti od svi drugi potribovanj. Ostavila sam Ti najpotribnije...'

"Ja mislim ovoj ženi se mru sanja, ova tu već ni zdrava va glavi! Oš i jednoga lonca nij ostavila. Pobludjena mrcina!"

'... a ako je oš ča med dugovanji ke sam sobu ze=la, ča mislim da Ti morem ostaviti, ču Ti poslat. Ja ču dva tajedne čekati na Tvoj odgovor. Premisli si ga dobro. Aš ovako lahko=cjeno drugačije neće na=stat ov cio posao! Ča na=liže Karolja, ko se raz=umi da će Karolj kod mene ostat, to Te nako neće jako boliti. Ako Te znamda zanima: Dobro mu gre.

Oš jednoč: Premisli si dobro!

Marija'

"Ovo si prešti! Ča Ti ovo=mu veliš?"

Tome da Klaudiji pismo. Ona pri štanju nekoliko puti maše glavom. Skiti je i da je Tomacu najzad. "Ča misliš?"

"Meni se čini da ovde ča ne štima."

"To sam si i ja mislio. Ali ča? Ja njoj uopće ništ ne morem dokazati. A pred sudom ko mi sigurno nećedu vjerovat, ako

nimam dokazov. Ti ćedu oš mislit, da jima dobro srce."

Sjede se na jedini stolac i ziva u pismo.

"Ne znam ča ću djelati. Ovo je sve skupa posrano. Čini mi se, da me kani osmiha= vat. A ne znam ča ovde

smrdi!"

"Sad čekaj jednoč dva= tri dane, tr si to dob= ro premisli. Mr ti je da= la dva tajedne lazno."

"Je, jako jaka se mora ćutit, da postavlja ova= kove ultimatumne."

Tomac da glavu visit.

Klaudija ga objami i mu se sjede na krilo. (-Ča bi i drugačije? Drugoga stolca gor nij) Kušne ga. Tomac otpre prvu gumbicu nje jupice.

8

Jednu pozitivnu podlje= dicu je Marijino pismo imalo: starji Tomaca su sad sto-procentno na njegovoj strani. Ne, to za nje nij način. Dojt kot tat i sve zramat. A po prvi put po jako, ja= ko dugom času se je Tomac sa svojimi roditelji ta= načio: ča je nadalje za činit. Prispodabljali su, ča je bolje: ako o= stane pri ovom, ili ako bude morao morebit cio žitak alimente plaćati. Odlučili su da je naj= bolje, ako ostane sve ovako kot je. Ipak si Tomac trapi glavu, kako je mogla Marija na tu ie deju dojt. Kad drugačije je - tako se barem Tomacu sad čini - mislila već na svoje dobro. Jednoč knoći ima ideju, ka mu se čini kot rješenje toga pitanja: morebit Karolj nij od nje= ga? Da, zač na tu misao nij prlje došao! Ali, ka= ko to dokazat? A još i ako se to dokaže, ko je ipak on ta, ki je bio toj= kav, kad onda se je dao prevarit. Bolje je da o= stane kot je.

Školi sad i bolje biži s učnjom. Kako-tako je bilo to sve skupa šok, ki ali nij bio tako strašan da se pri tom nebi mogao učiti. Zvana toga kani

toj Mariji i pokazati ka= ko je dobar, kako lahko će položiti maturu. To je za Tomaca sad nastalo i pitanje časti.

I zaistinu, zvanaredno dobro je položio. Na sve tri usmene predmete je dostao najbolju ocjenu. Cio tajedan po maturi svećuju. I Klaudija more biti zadovoljna. Prez ve= ćih poteškoć je položila. Sad su svaki dan kod koga drugoga od kolegov iz raz= reda. Srijedu poziva Tomac. Klaudija mu pomaže kod priredjivanja. "Vidiš, sad je oš i dobro, da nij toliko pohištva. Čemo ji= mat za čuda već mjesta. Sidit će se nako na tlo. A uopće: kad bi Marija bila oš ovde, ko nako nebi mogao svećevati. Ta bi mi se ča nabrundala."

"Si joj ur odgovorio?"

"Je. Neka ostane ovako kot je sad. Iako sam osvi= dožen da me je prevarila u ovom djelu. Neka ide k vragu s tim svim dugova= njem. Ja od nje već ništ ne kanim ćut. Samo par knjig mi mora oš najzad dat, pak je za mene umrla. Za misec dan se vidimo pred sudom, a onda: zbogom žena."

"Hodi, neka se tako mrsko pominat."

"Je, pravo jimaš. Ali u ovom se jako teško najzad držim."

Fešta je nastala velik us= pjeh. Svi su bili malo ne= navidni da ima Tomac jur vlašći stan. Velik odziv je imala gomila. A to k jutrovu, kad je već komu čemerno nastalo. Tomac se je bio bojao, da Wolfgang, njega bivši susjed u raz= redu, neće dojt. Jer ta je bio malo ljubomorani zbog Klaudije i se je u zadnjem vrimenu malo s Tomacom pominao. Ali došao je.

Po tajednu svećevanja odvezao se je najveći dio razreda na putovanje u Grčko. Tomac i Klaudija se nisu. Tomac zato, kad se zbog svoje bivše obi= telji nij bio najjavio, a Klaudiji nje roditelji nisu doslobodili. Zato su

se oni dva na nekoliko dani odvezli Tomacovom racom u Solnograd. Još pred tim je predstavio Tomac Klaudiju svojim roditeljem. Mislio je da ćedu mrsko gledati, jer je oficijelno još o= ženjen s Marijom, ali bio je pozitivno presenećen. Majka i otac su bili jako ljubezni: "Vrla divičica" je otac rekao, kad su prošli. Pred nekolikimi dani su se vrnuli od putovanja. Zutra mora Tomac na sud zbog ras= pitanja. Skupa s Klau= dijom teži u travi bli= zu loze.

"Divičica, od zutra po= četo sam opet slobodan! Novi žitak će se početi."

"Tomac..."

"Ča je?"

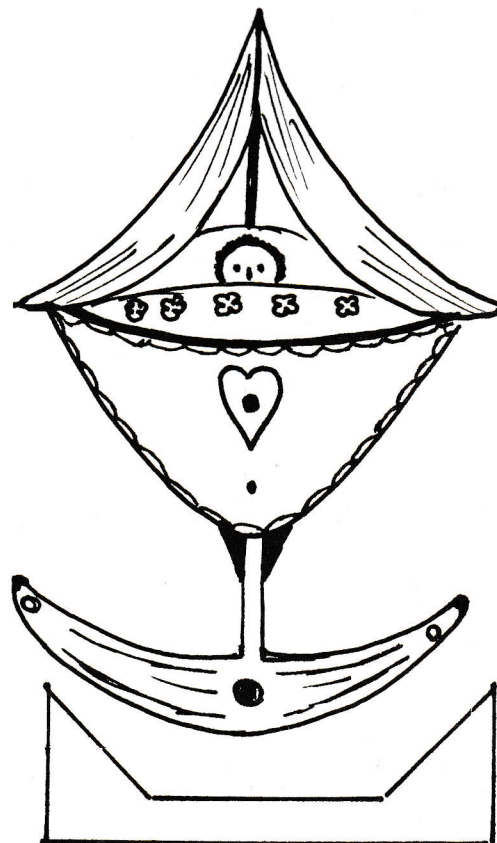
"Ja ti moram ča reć!"

"No?"

"Tomac, ja sam noseća!"

KONAC

S.Z.U.

KARTOON

1968.

! ŠTUDENTI MORAJU
IMAT ČA ZA GOVORIT!

STRANCI KAN IZ
VIETNAMMA

ZA PARLAMENTAT
ŠTUDENTOV ?

Slobodu za
Čehoslovačku

I MI SE MORAMO
PITATI, KADA IDE ZA
KASE! POSLE

1985.

**MI SE
KANIMO
UČIT !!!!!**

DATJE
KANIM
S SE
UČIT !!!!!

nalipi bližnjega svojega

EPHRAIM KISHON

Veli se da je ditinstvo naj= srićnija dob. Istina je - ali pita se za koga. Prlje sam mi= slio da je to za tršće dičjimi igrajnkami, ali sada sam osvi= dočen da je ditinstvo naj= srić= nija dob za gospodina Frischa. Nut zač pa...

Pred par miseci je nepoznati genij otkrio da dica kupuju slikovnice samo ako moru sama u nje nalipiti sličice a s ostalim lipilom premazati tla i tepihe. Rezultat toga ot= krića je album od četrdeset i šest stranic "Čudesa svita". Na svakoj stranici je mjesta za devet kipićov u farbi, ke morete kupiti na nuglu kod gospodina Frischa.

Album je vrlo poučan, sa slikami skoro svih svitskih čudes, Živih i mrtvih, počeo= to od sunčanoga sistema do prahistoričnih zmajev i od piramidov do sadašnjih tis= karskih strojev ki izbacuju 100.000 sličic u minuti.

Ti stroji djelaju dvajset i četire ure na dan.

Ti stroji djelaju za mo= jega sina Amira.

Glavni trik ove nove od= gojne metode je ta, da kod gospodina Frischa morete kupiti nalipnice samo u za= prtoj omotnici tako da dite prlje neg najde lava ki mu fali u albumu, mora kupiti cio kup drugih mačkov u vrići. To je prava katastro= fa za domaći budžet, ali, s druge strani, razminjanjem nalipnic dite razvija zdrav smisao za kašnje burzovne transakcije.

Amir na tom području po= kazuje zvanarednu nadare= nost. On svenek zaminji iste lave. U zadnji par miseci pložio je u nalipnice sve žep= ne pineze. U njegovoj hiži mo=

rete do koljen gaziti po čude= sa ovoga svita. Niti jednu la= dicu ne morete otpriti a da iz nje ne iskoči barem desetak brontosaurov.

-Sine- zapitao sam ga jed= noč - album ti je jur tako pun da niti jedna nalipnica ne paše već u njega. Zač je onda kupuješ?

- Za svaki slučaj. Jedino ča morem reći za nje= govou obranu je činjenica da on pojma nima ča zapravo li= pi u album, pokidob da uopće ne čita priloženi tekst. O centrifugalnoj sili zna samo to da mu je njegov prijatelj Niki za to dao dvi ribe sab= ljarke i dva Boeinge. Čista himba!

Zvana toga, on i krade.

Otkrio sam to jednoga otpo= lneva kad sam se legao da se malo spočinem. Slučajno sam otpro jedno oko i ulovio svo= jega črljenovlasastoga dičaka kako zavliče ruku u žep mojih hlač.

-Hej!- sam se čisto razbudio -ča to djelaš?-

-Iščem pineze- potvrdi on či= njenično stanje.

-Nikiju triba orao.-

-A zač Niki onda ne krade pineze od svojega oca?-

-Ne more, jer se njegov ta= ta onda razljuti.

Vrlo logično, moram priznati!

Razgovarao sam s najboljom suprugom svita i zaključili smo da se moramo dogovoriti s učiteljicom. Ona je sazvala zastanak svih roditeljev čija dica sabiraju nalipnice. Bio je to naredno najmasovniji roditeljski zastanak u histo= rijii našega školstva.

Prema ocjeni učiteljstva, broj nalipnic u opticaju med školari se kreće med trimi i četirimi milijunami po raz= redu.

-Znamda bi morali- predlo= žila je Amirova učiteljica

-upomenuti finansijski ured na strašni zaslužak koga ima= ju izdavači ovih albumov, ča bi dopeljalo do pada produk= cije.

Nje predlog se nij' odobrio. Očividno je bilo i med nazočni roditelji izdavačev ovih albu= mov.

U svojem prilogu diskusiji spomenuo sam da mi je sin po= čeo krasti, ča je u dvorani izazvalo samo posmih.

-Moj sin je prošli tajedan načinjo oružani napad- javio je jedan otac. -Napao je no= žem svojega staroga oca samo zato ča mu ov nij htio dati

pineze za mastodonta.-

Nekoliko roditeljev predložilo je bojkot industrije papira, drugi pak prepovid prodaje lipila. Jedan otac, neki gospodin Frisch, hiti u diskusiju da bi mogli primiti "dansku metodu" ka se je pokazala vrlo uspješnom u borbi protiv pornografije: poplaviti tržišće nalipnicami dosle ih se dica se zasitu. Ta predlog se je i prihvatilo.

Drugi dan sam kupio kod gospodina Frischa cijelu košaru nalipnic. Amir je kratkim postupkom spraznio košaru i u isti čas napunio nalipnicami sve zdolnje ladice vrmara. Držao se je zdolnjih ladic zbog toga ča je par dani prlje naša pomoćnica bila živa zakopana pod godinom svitskih čudes kad je otrpla gornju ladicu vježnoga vrmara. Danska metoda, čini se, ipak nije bila uspješna; kadgod sam mu donesao nalipnice, on je svejedno pružio ruku i govorio: "Još!"

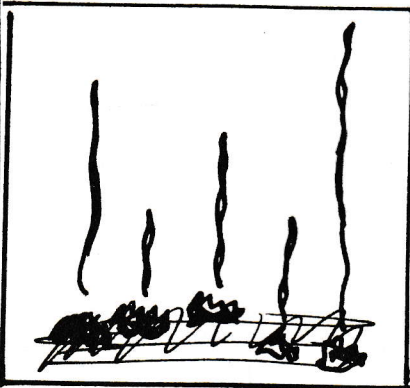
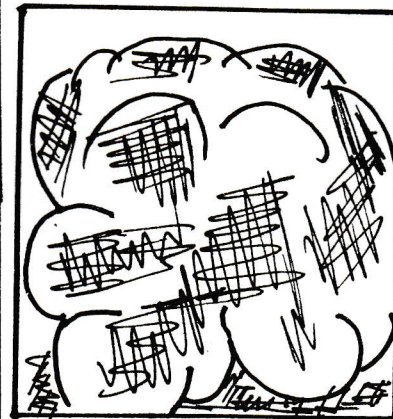
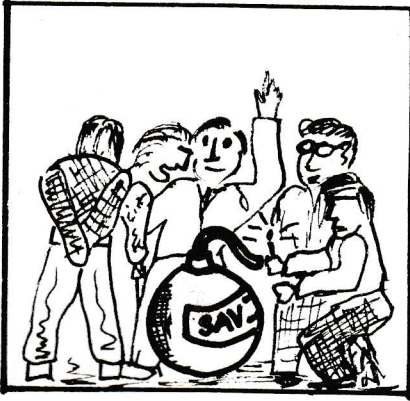
Naš dičak se je još u izgledu preminjio: oči su mu se smanjile, a obraz napuhnio. Najbolja supruga na svitu tvrdi da se on pretvara u hrčka. O hrčku piše u leksikonu: "Glodavac - izgleda kot štakor, u lica ima žepe u ke stavlja zrna, pa tako sebi stvara rezerve za zimu."

Pravi kip Amira. Čer sam se zapro u svoju hižu, pomeo ča-to grčke mitologije od stolca i sjeo da pročitam novine, kad se najednoč pred manom pojavi moj mali hrčak i mi pruži šaku punu črno-bijelih nalipnic.

-Poglej! Pelé!- pokazao mi je tucet kipičev velikoga nogometaša. -A imam još i dvajsetjedan Krankl i pet Bobby Moorov.

"Čudesa svita" dostala su konkurenciju - izišao je novi album "Svit športa".

Na ovom mjestu završavam. Ako neki čas ne budete čuli za mene, poišćite me u našoj dnevnoj hiži pod kupom južnoamerikanskih centarforov i evropsih golmanov.

pjesmica

diskusija

diskusija

diskusija

diskus i ja

diskus i ja

tiskus i ja

tiskus i ja

tikus i ja

ti kus i ja kus

ti kus i ja kus

ti kus i ja kus

ti kus a ja kus

a ja kus

a ja kus

kusi su podiljeni

diskusija završena

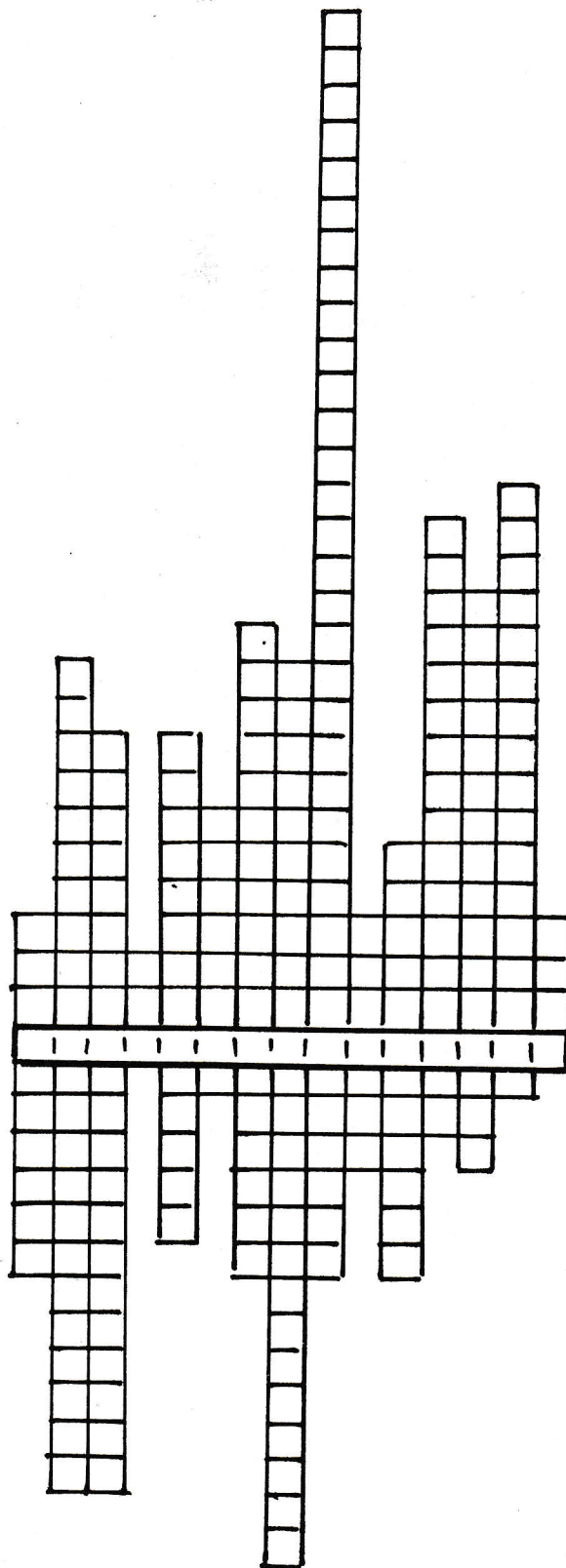
1985-05-17

željezno

J.č.

GANJKA NA ZADNJOJ STRANI

Kot Ti je sigurno poznato, dragi štitelj, imamo mi Gradišćanski Hrvati prece društav. Med njimi su Hrvatsko kulturno društvo, Hrvatsko gradišćansko kulturno društvo, Hrvatsko štamparsko društvo, Narodna visoka škola, Hrvatski akademski klub, Komitet, Prezidijum, Djelatna zajednica (hrvatskih komunalnih političarov). Nadalje još i KUGA i RAZA foto/film. Najvažnije redovite publikacije su Hrvatske novine, Kalendar Gradišće, PUT i Novi Glas (Hm, barem do neke mjere). Ako ova društva i ove publikacije sada u pravom redu napišeš u križaljku, doznat ćeš, za čim naši funkcionari zadnji čas najveć hlepu.

HRVATSKI AKADEMSKI KLUB / KROATISCHER AKADEMIKERKLUB
SCHWINDGASSE 14/10 1040 WIEN BEČ
Tel.: 0222/65 14 014

Hrvatske emisije Radija Gradišće

Naši ljudi

svaki petak, 15.05 — 16.00

Na znanje se daje

pandiljak — subote, 18.20 — 18.25

Za jedan časak radosti

svaku nedilju, 17.10 — 18.00

Naš kulturni tajedan

svaku nedilju, 21.30 — 22.00

Nema problema — školska emisija

utorak, 17.10 — 17.45 (svaki 14 dan)

Radio Panonije

četvrtak, 20.05 — 21.00 (svaki 4. tajedan)

P.b.b.

Erscheinungsort: Wien

Verlagspostamt : 1040

DRUCKSACHE

Bencisio Nikolic

Waldhofweg 6

7000 Eisenstadt / Željezo